

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪುಟು ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕೆ

ವಿ.ರಿ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ

ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುಡ್ಡಿ

ಪ್ರಕಟಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪುಂಡಲದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿ
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು

M.P. PATIL
Eminent Parliamentarian Series
Written by **DR. GURUPADAMARIGUDDI**
Published by
Karnataka Legislature Library Committee
Vidhana Soudha, Bangalore-560001.
Page: 165 - x Price: 20 00 Rs.
© Chairman Karnataka Legislative Council
& Speaker Karnataka Legislative Assembly
First Edition: 2008 Copies: 2000
Printed & Designed by
Government Press, Bangalore.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟು ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕೆ

ಲೇಖಕರು: ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ

ಪ್ರಕಾಶನ

ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ

ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 001.

ಪುಟ: 165 - x ಬೆಲೆ: 20-00 ರೂ.

© ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ: 2008 ಪ್ರತಿಗಳು: 2,000

ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ

ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 001.

ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿ
2008-2009

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟೆ

ಸಭಾಪತಿಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟರ್

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಉಪ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎ. ಹ್ಯಾರೀಸ್

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಪ್ರಕಾಶ್

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ|| ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬಿ.ಕಂಬಾರ

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರ

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ|| ಶ್ರೀನಾಥ್

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟು ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕೆ
ಅಧಿಕಾರಿ - ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ

ಡಿ'ಸೋಜ ರಾಬಿನ್‌ಸನ್ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ

ಎಸ್.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಟಿ.ಎನ್. ಧ್ರುವಕುಮಾರ್	ಅಪರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಪ್ರ)
ಎಂ. ಗುರುರಾಜ	ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಮುನೀರುನ್ನಿಸಾ	ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಪ್ರ)
ಅನಸೂಯಾ ಎನ್.ದೇವಗಿರಿ	ಸಹಾಯಕ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಚಿವಾಲಯ

ವಿ. ಶ್ರೀಶ್	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಗೌಡ	ಅಪರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಮುನ್ನುಡಿ

28 ನವೆಂಬರ್ 2008

ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದ, ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳಾಗಿ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲೋಕಸಭಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರು ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ|| ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ, ಡಾ|| ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಡಾ|| ಶಾಂಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ, ಡಾ|| ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಮೊದಲಾದ ಗಣ್ಯರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಹೊರತಂದಿರುವ ಸಂತೋಷಕರ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳಾದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಲೇಖಕರ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತಕರು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಶ್ವೆದಿಗಳ ಆಶಯಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಈ ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಕಿಂಗ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಶಾಂತವೇಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿ, ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು, ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್, ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ, ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಡಿ. ಗಾಂವಕರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ, ಡಾ|| ಲಂಕಾ ಸುಂದರಂ, ಸರದಾರ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್, ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್ ಮತ್ತಿತರ ಹಲವು ಗಣ್ಯರ ಬಗೆಗಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಹಿರಿಯ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲು ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸದನದ ಭಾಷಣಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಶಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉಪ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಂಸದೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವೀರಣ್ಣ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ
ಸಭಾಪತಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟರ್
ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಲೇಖಕರ ಮಾತು

ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೃದಯವಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಸಚಿವ ಶಾಸಕರ ವಿಚಾರಗಳು, ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಜೀವನ, ವಿಚಾರಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಗಾಂಧೀಯುಗದ ಅಪರೂಪದ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ, ಸಂಘರ್ಷ ಸವಾಲುಗಳ ಚೂತೆಗೆ ಬೆಳೆದು ಹಿರಿದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಅವರ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಸಂದೇಶದ ಹಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಕಾಲದ ಅವರ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ದೇಶಸೇವೆಯ ಹಂಬಲವಿತ್ತು; ಆದರ್ಶಗಳ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತು. ಮೊರಾರ್ಜಿ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ, ಕಂಠಿ ಮುಂತಾದವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಒಂದು ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿದವರು.

ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹೊರತಂದಿದ್ದ ನನಗೆ, ಅವರ ಸೃಜನಪ್ರತಿಭೆಯಂತೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅವರ ಚೂತೆಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರನ್ನು, ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು, ಕಿರಿಯ ಸಮಕಾಲೀನರನ್ನು ಕಂಡು ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ತಿಳಿದು ಬಂದವು. ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೋಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬಲಾಢ್ಯ ಭಾರತಗಳ ಕನಸು ಕಂಡ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ವಿಶಾಲ ಮಾನವೀಯ ಬದುಕು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಆಪಾರ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆ.

ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ

ಸಂಕೇತರ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	V
ಲೇಖಕರ ಮಾತು	VII

ಭಾಗ - ೧

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

• ಅಕ್ಷರದ ಹಸಿವು	-	03
• ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ	-	12
• ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರ	-	18
• ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ	-	21
• ಸಚಿವರಾಗಿ	-	24
• ಲೇಖಕ-ಸಂಶೋಧಕ	-	30

ಭಾಗ - ೨

ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

• 1938ರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ	-	37
• ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಮಸೂದೆ	-	39
• ಕೃಷಿ, ಕೀಟ-ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಸೂದೆ	-	41
• ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ	-	46
• ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಅಂದೋಲನ	-	50

- ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭೂಸೇನೆ - 54
- 1951 ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಸೂದೆ - 60
- ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ - 64
- 1952 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ - 71
- 1953 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ - 79
- ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀತಿ - 83
- 1954 ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಸೂದೆ - 109
- ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ - 115

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

- ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಹಕ್ಕು ರದ್ದತಿ - 121
- 1957 ಬೊಂಬಾಯಿ ಟೆನೆನ್ಸಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ - 125
- 1957 ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ
ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಸೂದೆ - 130
- 1958 ಕೊಡಗು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮಸೂದೆ - 135
- 1958 ಮೈಸೂರು ಭೂವಾಖಲೆಗಳ ಹಕ್ಕು ಮಸೂದೆ - 136
- ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ - 139

ಭಾಗ - ೨

ಗಣ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

- ದಿವ್ಯ ಜೀವವೊಂದು ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ -- 143
- ದಕ್ಷ-ನಿರಾಡಂಬರ ಮಂತ್ರಿ -- 144
- ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ -- 146
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಧುರೀಣ -- 148
- ಅನುಬಂಧ - 1

ಭಾಗ - ೪

- ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು -- 155

ಭಾಗ-೧

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರವರ
ಜೀವನ ಮತ್ತು
ಸಾಧನೆ

ಅಕ್ಷರದ ಹಸಿವು

ಜನನ:

ಇಂದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹಜವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ, ಆಗರಕರ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಹರಡತೊಡಗಿದ್ದವು. ತಿಲಕರ "ಕೇಸರಿ" ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಯುವಕರು ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಕಾಲ ಈ ಶತಕದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಜರುಗಿದವು. ಅಂಗ್ಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ವಿದೇಶೀಯರು ಆಡಳಿತದಿಂದ, ಪರಂಪರಾಗತ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಹಲವು ಹತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಈ ಸಂದಿ: ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಲವು ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಸಿ, ಸ್ವಪರಿಶ್ರಮ ಸ್ಪಷ್ಟಯತ್ನಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಮಲ್ಲನಗೌಡ ಪುನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇವರು 1901 ರಂದು, ಫೆಬ್ರವರಿ 4ನೇ ತಾರೀಖು ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಸಂಕೇಶ್ವರವು ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಪೂನಾ-ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮೇಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯ ಕೇಶಿನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಶಂಕರಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ನದಿಯ ಆಚೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗದ್ದೆಗಳು, ತೋಟಗಳು, ಈಚೆಗೆ ದೇವಾಲಯ, ನಗರ, ಗಿಡಮರಗಳು ಹೀಗೆ ತುಂಬ ರಮಣೀಯ ವಾತಾವರಣವಿದೆ. ಮಲ್ಲನಗೌಡರ ತಂದೆ ಪುನಗೌಡರು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಪೂರ್ವಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಮೀನು, ಧನ ಕನಕ ಹೊಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮನೆತನವು ಬರುಬರುತ್ತೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಪುನಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಯಾದ,

ದುಡಿಮೆಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಡುವ ಹೆಂಡತಿ-ಗಂಗಾಭಾಯಿಯವರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಮಾತ್ರ ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು. ಬಾಲಕ ಮಲ್ಲನಗೌಡ ಹುಟ್ಟುವ ವೇಳೆಗೆ ತಂದೆ ಸಾಲದಲ್ಲಿ, ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದರು. ತಂದೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ತಮಗೆ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಬಾಲಕ ಮಲ್ಲನಗೌಡನಿಗೆ ತನ್ನ ಪಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಬಯಕೆ ಇತ್ತು. ತಾಯಿಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಆ ಬದುಕಿಗೆ ಬಲ ಬಂದೀತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಾಲೆಯೇ ಇತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಬಹುಪಾಲು ಜನರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮರಾಠಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. 1907 ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಹೀಗೆ ದಾವಿಲಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಗೋಳಂತೂ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಓದಿದ್ದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಟ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳು ಆಗುವವರೆಗೆ ನಮಗಂತೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ನನಗಂತೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು." (ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ-8)

ಈ ಎಲ್ಲ ಅನಾನುಕೂಲತೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಾತಾವರಣ ಮೀರಿಸಿತು ಅವರು ಛಲದಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ತಾವೇ ಕಠೋರ ಶಿಸ್ತು, ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಮೊದಮೊದಲು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಕ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಬರುಬರುತ್ತ ತರಗತಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಚ್ಚರಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಾಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮನೆಗೆಲಸ, ತೋಟದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀ ಅಭ್ಯಂಕರ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದೆರಡು ಗಣಿತ ಲೆಕ್ಕ ನೀಡಿದರು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಾಲೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಅಂದು ಕೊಂಡರು. ಲೆಕ್ಕಗಳು ತೀರ ಕಠಿಣವಿದ್ದವು. ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಪುನಗೌಡರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಏನೇ ಆದರೂ ಮಗನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ತಿಳಿಹೇಳಿದರು. ಪುನಗೌಡರು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಶಾಲೆ ಕಲಿತು ಏನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ತಮಗಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾವೇ ಫೀಸುಭರಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರ ಮನವೊಲಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ಮನೆಪಾಠ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಪುನಗೌಡರು ಇದರಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಡಲಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಸಾಲದಿಂದ ಅವರು ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಅವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದರು.

1913ರಲ್ಲಿ ಸಂಕೇಶ್ವರದ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರರು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಸುವ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದರಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರು ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಅಠವಲೆ ಎಂಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರೆತಂದರು. ಊರ ಹೊರವಲಯದ ಪಾದಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪಾಠಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಈ ಶಾಲೆ ಸೇರಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಜಾಣ್ಮೆಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. 8-10 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಸಲೀಸಾಗಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಅವರ ಸ್ವಭಾವ, ಜ್ಞಾನವಾಹದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಅಠವಲೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಪರಿಚಿತರಲ್ಲಿ ಊಟ ವಸತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅವರು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ಪುನಗೌಡರಿಗೆ ಇದು ಸಮ್ಮತವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿವಾಹ:

ಮಗನ ಮನಸ್ಸು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಿಮುಖಗೊಂಡು ಮನೆ-ಹೊಲಗಳತ್ತ ತಿರುಗಬೇಕಾದರೆ ವಿವಾಹವೇ ಉಪಾಯ ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ಕಾಲವೆಲ್ಲ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳ ಕಾಲವಾಗೀತ್ತು. ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಬಂಧುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕನ್ಯೆಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಸಮೀಪದ ನೇಲಿ ಮನೆತನದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮಲ್ಲಗೌಡರಿಗೆ

ತುಂಬ ನಿರಾಲೆ ಕವಿಯೀತು. ಕೊಲ್ಟಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆವ ಆವರ ಕನಸು ಮಡಿಯಾದಂತೆ ತೋರಿ ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿಬಂದೀತು. ಕೊನೆಗೆ ವಿವಾಹದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅಶವಲೆ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರಿಗೆ ತುಸು ಹಣ ನೀಡಿ, ಒಂದು ಪರಿಚಯದ ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಲ್ಟಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ತಕ್ಷಣ ಅವರು ನಡೆದುಕೊಂಡು ನಿಪ್ಪಾಣಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಾಡಿಗೆ ಕುದುರೆಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಟಾಪುರ ಸೇರಿದರು. ಇತ್ತ ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದೀತು. ಮದುವೆಯ ವರನು ನಾಪತ್ತೆಯಾದುದು ಎಲ್ಲರ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಯಾರೋ ನೀಡಿದ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು ಗುಂಪು ಹುಡುಕಲೆಂದು ಕೊಲ್ಟಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಕೊಲ್ಟಾಪುರದ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ಮಲ್ಲನಗೌಡರನ್ನು ಊರಿನವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಮನವೊಲಿಸಿ ಮರಳಿ ಕರೆತಂದರು. ಇವರು ಮರಳುವವರೆಗೆ ಮದುವೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೂ ಅದು ಮುಷೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಜರುಗಿ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಯಿತು. ಆಗಲೂ ಮುಂದೆ ಕಲಿಯಲು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿವಾಹಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂಬ ವರನ ಹಟದುದು ತಂದೆ ಸೋತುಬಿಟ್ಟರು. ತಮ್ಮಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸ್ವತಃ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕಲಿಯುವುದಾದರೆ ಕಲಿಯಬಹುದೆಂದೂ ಮನಗೌಡರು ಕರಾರು ಹಾಕಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣದ ತೀವ್ರ ಬಯಕೆಯಿಂದ ವಿವಾಹ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಓಡಿ ಹೋದ ಹುಡುಗನನ್ನು, ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಬೈದರಂತೆ. ಆದರೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ವಂಟಮುರಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜೇಸರದಾರರು ಕುತೂಹಲ ತಾಳಿ ಲಗ್ನಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹುಡುಗನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರೀತಿ - ಹೊಗಳಿ ಮಾತನಾಡಿದರಂತೆ.

ಮುಂದುವರೆದ ಶಿಕ್ಷಣ:

ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಮತ್ತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಸಲು ಬಯಸಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೊಲ-ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿರಲು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರ ದೃಢವಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಲ್ಟಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. 1915ರ ಆಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಟಾಪುರಕ್ಕೆ ತಂದೆ-ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದು ಅವರ ಬಡತನಕ್ಕೆ ನಿರರ್ಥನವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕತ್ತು ಮೈಲುಗಳ ದೀರ್ಘ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆದುಕೊಂಡು, ಅದೂ ವಿವಾಹವಾದರೂ

ಮತ್ತೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಿರಿಯಾಸೆಯಿಂದ ಬಂದ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕಂಡು ಅರವಲೆ ಮಾಸ್ತರ ಹೃದಯ ಕರಗಿತು. ಆಗ ಅವರು ಸಂಕೇಶ್ವರ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಕೊಲ್ಹಾಪೂರಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ್ದರು.

ರಾಜಾರಾಮ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಐದನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಅವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಸನೀಹದ ವೀರಶೈವ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ನೀಡುವ ಶಿಷ್ಯವೇತನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅವರಿವರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಖರ್ಚು ಹೇಗೋ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡಿದರೂ ಬಹುಬೇಗ ಅಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿತು, ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹರಿ ನಾರಾಯಣ ಅಪ್ಪೆ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ 'ಕೇಸರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಅವರ ಅಚ್ಚುಮಚ್ಚಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ವಿನಾಕಾರಣ ಸಮಯ ಹಾಳು ಮಾಡದೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಓದಿನಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವವಾಯಿತು. ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಜಾಗೃತಗೊಂಡು, ಮುಂದೆ ದೇಶಸೇವೆಯೇ ಗುರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸ್ನೇಹಿತರು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಕೊಲ್ಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಸ ನಡೆಸಿದರು. ಮಿತವ್ಯಯ ಸರಳ ಜೀವನ ಅವರಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ತಂದೆ ಹಣ ಕಳಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಆಗಾಗ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಷ್ಟಗಳ ಸರಮಾಲೆ:

1918ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆದು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದುಬಿಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇರುವ ಚೂರು ಪಾರು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ, ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಭಾವವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಿಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೂನ್ ಬರುತ್ತಲೇ ಮರಳಿ ಕೊಲ್ಹಾಪೂರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಿವ್ವಿಯಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರು. ಈ ಸಲ ಕಳಿಸುವಾಗ ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ 'ಕಲಿತು ದೊಡ್ಡವನಾಗು' ಎಂದು ಹರಿಸಿದಳು.

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ತಂತಿಸಂದೇಶ ಬಂದಿತು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ತುಂಬ ಸೀರಿಯಸ್ಸು ಹೊರಟು ಬಾ ಎಂದಿತ್ತು. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ತಂತಿಸಂದೇಶ ಕೂಡ ಎರಡು ದಿನ ತಡವಾಗಿ ಕೈಸೇರಿತ್ತು. ವಿಚಲಿತರಾದ ಅವರು ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟುಬಂದರು. ಆದರೆ ಕೈಸೇರಿತ್ತು, ತಾಯಿ ಫ್ಲೇಗ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮಾತೆಯ ಮುಖನೋಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಲಿಲ್ಲ. ತಂದೆ ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರದ ನಂತರ ಕೆಲವು ದಿನ ನಿಂತು, ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಅವರಿಗೆ 3-4 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತಂತಿ-ಬಂದೀತು. ಈ ಸಲ ತಂದೆಗೆ ಫ್ಲೇಗು ತಗುಲಿತು. ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಅವರ ಆರೈಕೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಪುನಗೊಡರು ಹೆಂಡತಿಯ ಸಾವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಗೆಟ್ಟದ್ದರೇ ಹೊರತು ಫ್ಲೇಗಿಗೆ ಹೆದರಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊರ ಹೊರಗೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಗುಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆದೇ ದಿನ ತಂದೆಯೂ ಇಹಲೋಕದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಎದುರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅವರು ನಂತರದಲ್ಲಿ ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದೀತು. “ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಪರದೇಶಿಯಾದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾರೂ ಹಿರಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಾನು, ನನ್ನ ತಂಗಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮೂವರೂ ಪಡುಗರೇ. ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಂದಿರು ಮೊದಲೇ ಜೀರೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರತಾಗಿ ಅವರ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಅವರಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯವರು ಸಾಗಿಸಿದ ಒಕ್ಕಲು ತನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯ ತೋಟದ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ತೋಟವನ್ನು ರೂ.400ಕ್ಕೆ ಲಾವಣಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಂತೂ ದಟ್ಟದಾರಿದ್ರ್ಯ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು. ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಆಶೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ” (ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ).

ಆದರೆ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಸಿವು ಅವರನ್ನು ಈ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದು, ಜಮೀನನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಕರಾರಿನ ಮೇಲೆ ನೀಡಿ ಮರಳಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಹೇಗೋ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದು, ಫಲಿತಾಂಶ ಕೂಡ ಬಂದಿತು. ಅಭ್ಯಾಸ

ಮಾಡಲು ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು.

ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿ ಒಕ್ಕಲು ತನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಈಗ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಿತಿ ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ತಂದೆ ತನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಸಾಲ ನೀಡಿದವರು ಇಲ್ಲದ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹಿರಿಯರ ಪಂಚಾಯತಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿತು. ಹೆಂಡತಿ ತುಂಬ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದ ಮೃದುಭಾಷಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ ತೊಂದರೆ ಕಂಡು ಆಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಅವರ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ.

“ಈ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ನಿನ್ನವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮಾರಲಿ?” ಎಂದರು ಮಲ್ಲನಗೌಡರು.

“ಆಭರಣ ಇರುವುದೇ ಕಷ್ಟ, ಆಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಮಾರಲು ಅಲ್ಲವೆ? ಈಗ ಮಾರಿಬಿಡಿರಿ.”

“ನಿನಗೆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನಾನಂತೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಆಭರಣ ಪಡೆದು ಸಾಲ ತೀರಿಸಲೇ?”

“ಈಗ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ತಗೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ನನಗೆ ಇದರ ಎರಡುಪಟ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು. ಆಗ ನಾನು ಬೇಡವನ್ನುವುದಿಲ್ಲ”

“ಮುಂದೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ?”

“ಆಗದಿದ್ದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬರುತ್ತದೆಯೇ?” ಎಂದು ಹೆಂಡತಿ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿದರು. ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ದುಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಗುನಗುತ್ತ ಸಂಸಾರ ತೂಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಯಾರ ಸಾಲದ ಕಾಟವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪುಟ್ಟ ಗುಡಿಸಿಲಲ್ಲ ಇದ್ದು, ರೊಟ್ಟಿ, ಅಂಬಲಿ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಹಾಗೆ ಬದುಕಿನ ದಿನಗಳು ಅವರ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟವು.

1920ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ರಾಜಾರಾಮ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಪೂರೈಸಿದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು, ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆಗ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ ತರಗತಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಾವು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಹೊಲ ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಈಗ ಲಿಂಗಾಯತ ಶಿಕ್ಷಣ ಘಂಡದಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ಲಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಕೇಶ್ವರದ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಅವರಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1920ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಿ.ಎ ಪದವಿಗಾಗಿ ಪೂನಾ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಓದಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಕೊಲ್ಹಾಪುರದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಚಳುವಳಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದರು. ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಅವರ ಕಾರಣ ಆಗ ಪೂನಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ, ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಆಗ್ರೇಸರವಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಅನೇಕ ಜನವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂದೋಲನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಾಲೇಜು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಪಾರ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅವರು ಪೂನಾ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಅವರು ಖಾಧಿಧಾರಿಯಾದವರು, ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟರು. ಖಾದಿ ತೊಟ್ಟು ಅವರು ಕಾಲೇಜು ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಹಪಾಠಿಗಳು, ಗುರುಗಳು ವಿರೋಧಿಸಿದರೂ ಅವರು ಆದರಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಲೇಜು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಸಹ ಪುಸ್ತಕ ತಂದು ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ನೂರಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರು. ಈಗ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗತವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮರಾಠಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಓದಿದರು. ಅವರ ಓದುವ ಹಸಿವು ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿಯಾಗೀತ್ತು. ಕರ್ಮ, ಭಂಡಾರಕರ, ಗೋಖಲೆ ಮುಂತಾದವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಭಾವಕೋಶ ಅನೇಕ ವಿಷಯ-ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ವಿಶಾಲಗೊಂಡಿತು.

ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯ ನೋಡುವುದು, ಸಮವಯಸ್ಕರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ನೀಡಿ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ ದುಡಿದುದನ್ನು ಅವರು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಗೋರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗೋವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದುದು, ಯುವಕ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾಲದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳಾಗಿವೆ.

1922 ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಅವರು ಮುಂದೆ ಎಂ.ಎ ಮುಗಿಸಿ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತಿತರ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂ.ಎ. ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರು ಅವರ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು. ಜೊತೆಗೆ ಏನಾದರಾಗಲಿ ಸ್ವತಃ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೇದರು ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮೂಡಿತು. ಹಾಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ ಅವರ ವಿಚಾರಸರಣಿಯೂ ಗಮನಾರ್ಹ. "ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಹವ್ಯಾಸವು ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳ ಸುಖವನ್ನಷ್ಟೇ ನೋಡುವುದು ಹೀನಸ್ಯವೆಂದು ಆಗ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವುಳ್ಳ ಎರಡನೆ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ ಪಾಸಾಗಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು." (ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ-40)

ಹಾಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಪದವಿಯ ತುಡಿತ ಅವರನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕರೆತರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ತಾವಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಐದು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಕಾಲೇಜಿನವರೆಗೂ ಕಾಲುವಡಿಯಿಂದ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಅನೇಕರು ಕೆಲಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹಾಜರಿ ಕೊಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಮಲ್ಲನಗೌಡರ ಒಬ್ಬ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದನು. ಮರಳುವಾಗ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಹಾಜರಾತಿಗೆ ಕೂಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ 'ಹಾಜರು' ಹೇಳುವಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದನು. ಆತನ ದೈನ್ಯತೆ, ಬಿನ್ನಹ, ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಕಂಡು ಇವರು ಅನೇಕ ದಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಹಪಾಠಿ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡನು. ಈ ವಿಚಾರ ಅರಿಯದೆ ಇವರು ಆತನ ಹಾಜರಿಯನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ತಿಳಿದಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರಂತೆ! 1924ರಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆದಾಗ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸುದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟ ಒಂದು ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಸಂಕೀರ್ಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆದ ಎರಡನೆಯವರೂ, ಮೂರನೆಯವರೆ ಆಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿನ ಗಣ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾರಂಗ

ವೃತ್ತಿ

ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪೂರೈಸಿ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಗನೇ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಿ, ಸ್ವತಃ ಮಡಿದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಅವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಊರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ಆಪ್ತರಾಗಲಿ, ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ಥಳ ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸಮೀಪದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರದ ಹುಕ್ಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

1924ರಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗಗಳ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಲಭಿಸಿತು. ಆಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಶ್ವರರು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಬಂದ ಕೆಲವರು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟರೂ ಇತರರು, ಅಂದಿನ ಪ್ರಬಲರು, ಅವರಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ನೀಡಿ ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಜಾತಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಒಳಸಂಬಂಧಗಳು ಚತುರೋಪಾಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಹಾಯ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರು.

ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಕಾನೂನು ಗ್ರಂಥಗಳ, ವರದಿಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು, ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ವಾದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಗನ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸುಗಳು ದೊರೆತು, ಜನಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ದೃಢವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಯಪಾಲನೆ ಶಿಸ್ತುಗಳಿಂದ ಇವರು ಎಲ್ಲ ವಕೀಲರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡರು. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ಇವರಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಕಂಡುಕೊಂಡು, ನಾ ಮುಂದೆ ತಾ ಮುಂದೆ ಎಂದು ಧಾವಿಸಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಸತತ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಪೂರೈಸಿ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರತಂದು ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಒಂದು ಸಲ ಹುಕ್ಕೇರಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ವಕೀಲರ ಜಾಗ ಖಾಲಿಯಾಗಿ. ಸರಕಾರವು ಅರ್ಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವಕೀಲರ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನ್ಸೀಫರಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಇಡೀ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಒಬ್ಬರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ಆದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ಜಾತ್ಯಾಂಧ ಮುನ್ಸೀಫರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ನೀಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವಕೀಲರಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರಂತೆ. ಇದು ನಂತರ ತಿಳಿದಾಗ ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ತೀರ ಬೇಸರವಾಗಿ, ಈ ವೃತ್ತಿಯೂ ಇಂತಹ ಒಳಖತೂರಿಗಳಿಂದ ಸೇರಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಕಹಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಕಾರಿ ಆದುದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ, ಯಶಸ್ಸು, ಕೀರ್ತಿ ಒದಗಿಬಂದರೂ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬರು-ಹೋಗುವ ಜನರ ಅತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ, ಆಪ್ತರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ಬಡಜನರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಲ-ಸೋಲವಿಲ್ಲದೆ, ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಲಿ, ವಿಲಾಸಿ ಜೀವನವಾಗಲಿ ಅವರ ಗುರಿಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆನರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕು ಏರು-ಪೇರಿನಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಬಡಜನರ, ರೈತರ, ಹಳ್ಳಿಗರ ಪರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ರೈತಗೊಬ್ಬ ತನ್ನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಪರಿಹರಿಯಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿದ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬಗೆಹರಿದು ನಿಕಾಲೆಯಾದ ನಂತರ ಹಣ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಆತನ ಕೇಸು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯ ಆಪನ ಪರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಅದು ನಡೆದು, ವಾದ ವಿವಾದ ಮುಗಿದು ಕೊನೆಗೂ ರೈತನಿಗೇ ಆದರಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಾಯಿತು. ಗೆಲುವಿನ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದರೂ

ರೈತನ ಮುಖ ಅರಳಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಇವರ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಈಗ ತನ್ನಂತಾಗಿ, ಇರುವ ಒಂದೂವರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳಿದನು. ಕೇಸಿನ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಹಣ ತನ್ನಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಹೆಂಡತಿಯ ಬಂಗಾರದ ತಾಳಿ ಮಾರಿ ಹಣ ನೀಡುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಮಾರಲು ಆತನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಆ ಬಂಗಾರದ ತಾಳಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ನೀಡಿ, ಅದನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಳಿದನು. ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪಾದುದು, ಹಿಂದೆ ತಾವೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಆಭರಣ ಮಾರಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ಅವಮಾನದ ಪ್ರಸಂಗ. ಅದರ ನೋವು ಅವರಿಗೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಆ ರೈತನಿಗೆ “ಇದು ಬೇಡ, ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಪಾಣ ನೀಡಬಹುದು. ಈಗ ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂದರಂತೆ. ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಂದಸದಿಂದ, ನ್ಯಾಯವಕ್ತೃಪಾತದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರ ಹೆಸರು ಸುತ್ತಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಜನರು ಸಾದಾ ಸರಳರಾದ ಈ ವಕೀಲರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರತೊಡಗಿದರು. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಅವರಿಗೆ ಜನಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಗೆ ನೀಡಿತು.

ಸೇವಾದೀಕ್ಷೆ:

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಜನಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರೀತಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಬೇಕಾಯಿತು. 1926ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಸ್ವಾನಿಹಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿತು. ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇವರನ್ನೇ ಹುರಿಯಾಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವರ ಹಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲೆಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಇವರನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಗೊಳಿಸಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಸುವಸ್ಯರೂ ಸೇರಿ ಇವರನ್ನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿರೆಯೂ ಆರಿಸಿದರು. ಪಿಚೆತ್ತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು, ಕ್ಷಿಪ್ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು.

ಅವರು ಏನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ, ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮೊದಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ

ಪ್ರತಿ-ಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅಲೆದು, ಕುಂದುಕೊರತೆ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಕಪಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಪರಿಚಯ ನೀಡಿದರು. 1926ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀ ಜೋಗ ವಕೀಲರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೊಸ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಜನರೇ ಭಾಗಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯು ಅದ್ಭುತ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿತು. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ (ಆಗಲೇ ಅವರು ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತರಾಗಿದ್ದರು) ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿ, ಜನರ ಬಗೆಗಿನ ಕಳಕಳಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

ಸಹಕಾರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯ ಕೃಷಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೂನಾ, ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಬೃಹತ್ ಕೃಷಿಮೇಳ ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಕ್ಕಲುತನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ನೀಡುವಂತೆ ಅವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ, ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು, ಕೆರೆ ತೆಗೆಯಲು ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೂಲಧನದ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದರು. ಅದರ ಸರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಅನುದಾನ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವರ ಕನಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪಕ್ಷಿತ್ವ, ತತ್ಪ್ರಧಾನಗಳಿಂದ ಅವರು ತುಂಬ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸೇರವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಏಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ವಕೀಲವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೊಡಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅವರು ಅದ್ಭುತ ನೀಡಿದ್ದರು. ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿದರು. ಚಾತಿಭೇದ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಕರೆನೀಡಿ, ಕೆಲವು ತರಣ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿದರು. ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಪ್ರಗತಿಕರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲ ನೀಡಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗಿ

ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. "ಇದರ ಮೂರ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಯಾಪುರೇ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದರೆ ನಾನು ಮುಂಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಲೋಕಲ್ ಲೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದು, ಅಮಲನಾರರ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ತಕ್ಕಾರುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದು, ತಕ್ಕಾರು ದೂರ ಮಾಡುವ ಶ್ರಮಿಸುವುದು, ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ". (ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ 53) ಎಂದು ಅವರು, ಶಾಪೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ 1929ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರಂಜಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಹರಿಜನರೂ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಎಂ.ವಿ. ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕಾರಂಜಗಳ ನೀರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ನೀರವಾಗಿ ಶಾಪು ಬಂದು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದೂ ದಿನ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಸರ್ವೇಂಜರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಬೇವುಭಯವನ್ನೂ ಒಡ್ಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರದೆ, ನೀರು ತುಂಬುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಅಪು ಸ್ವತಃ ನಿಂತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಆಗತ್ಯ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಎಂ.ವಿ. ಪಾಟೀಲರ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ, ಮಾನವೀಯ ಪ್ರೀತಿ, ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ನೇಹದೃಷ್ಟಿ ಗಮನಿಸಿದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಧುರೀಣರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸೇರಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮೂಲಮೂಲವು ಅವು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಕಾರಣ ಅವರ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಒದಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಹೋಗಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಘಟನೆ, ಪ್ರವಾಸ, ಜನಸಂಪರ್ಕಗಳ ಕಾರಣ ಇತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಈಗ ಆಯ್ದುಕೊಂಡರೆ ಒಳಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದರು.

ಸೈನ್ಯ ತರಬೇತಿ:-

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉದಾರತೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ಶಿಷ್ಟಬದ್ಧ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸೇನಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಜೆಯೂ ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಳಿತಿಗಾಗಿ, ಸ್ವತಃ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ

ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಟೆರಿಟೋರಿಯಲ್ ಫೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವವೇ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎ. ಹಿರೇಮಠ ಎಂಬವರು ಆಗ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸೈನ್ಯಶಾಲೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಕ್ಕೇರಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಸಂಘಟಕರಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಶಿಸ್ತು, ದಕ್ಷತೆ, ಸಂಯಮಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ-ಅಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಹುಕ್ಕೇರಿ ಭಾಗದ ಸಂಘಟಕರಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಇವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ "ಇಂಡಿಯನ್ ಟೆರಿಟೋರಿಯಲ್ ಫೋರ್ಸ್" ವತಿಯಿಂದ ಸೈನಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಮರಳಿದಾಗ, ಸೈನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು.

ಸೈನ್ಯ ತರಬೇತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಭಾಗದ ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನರನ್ನು ಕಂಡು, ಭಾರತೀಯ ವೈವಿದ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಶಿಬಿರದ ಶಿಸ್ತುಬಾಲನೆ, ಸಮಯಬಾಲನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕಿತ್ತದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಚಾತಿಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸೈನ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ, ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು. "ನಮ್ಮ ಚಾತಿಯ ಭಾವನೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಂಗ್ಲ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ" ಎಂದು ಅವರು ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು. (ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ-56)

ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿದ ಗಂಭೀರತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಸಾಹಸ, ವೇಶಾಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ "ಕಿಂಗ್ಸ್ ಮೆಡಲ್" ಲಭಿಸಿತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿ ಹುದ್ದೆ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲಿನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರು. ಜೊತೆಗೆ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಸೇವೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಪತ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜೀರ್ಜಿಸಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸೇರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರದೆ ರಾಜಕೀಯ ಸೇರಿದರು. ಉಪರ ಕಮಾಂಡಿಂಗ್ ಆಧಿಕಾರಿಗೆ ತೀರ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು.

ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರ

ಏಕೀಕರಣ:

1930ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಚುರುಕಾಗಿ ಓಡಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿತರಾಗಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ತೊಡಗಿತು. ಅಸೇಕರು ಭೂಗತರಾದರು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಭೂಗತರಾಗದೆ ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಹಿಂಜಲಗಾಣೆ ಜೈಲಿಗೆ ಬಾಕೀತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಐರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಕುರಿತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜೈಲಿನ ಅನುಭವ ಅವರಿಗೆ ದೇವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವು ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಡಳಿತದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅತಿವೇಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹೀ ಧಾವ ಇಡಗಿರುವುದನ್ನು ಮನಗೂಡಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಮೂಲಾಟವೂ ಆಗಾಗ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಉತ್ತರದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ದೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿ - ಮೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವು. 1924ರಲ್ಲಿ ದೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೆರೆದು ಹೋರಾಟ ಉದ್ದೇಶಿಸಲು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. 1926ರಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ತರೂವದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಮಂತ್ರಿರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಏಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅಸೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಅಗ ಒತ್ತಡ ತಂದಿದ್ದರು. ಈಗ 1931ರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣ ಮೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧ್ಯವಾಟದ

ಬೃಹತ್ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಈವರೆಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕಿನ ಜನಸಂಪರ್ಕದ ಲಾಭ ಪಡೆದರು. ಊರೂರು ಹೋಗಿ ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನು, ಏಕೀಕರಣದ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಗೆ ಜನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅವರನ್ನೇ ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಜನರು ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಸೇತ ಜಮುನಾಲಾಲ ಬಜಾಜರು ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮ, ನಾಡು ನುಡಿಯ ಪ್ರೀತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ, ಸಂಘಟನಾ ಚಾತುರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ನಾಯಕರು ಗಮನಿಸಿದರು. ಏಕೀಕರಣ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾವೇಶ ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಿನಂತಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾಹ:

1932ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಹೋರಾಟ ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಸಲ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು, ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಭೂಗತರಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಬೆಳಗಾವಿ, ಗೋಕಾಕ, ಸಂಕೇಶ್ವರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಹುಕ್ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ, ಪೊಲೀಸರು ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರ ಬಂಧನವಾಯಿತು. ಕಲೆಕ್ಟರರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ಸರಕಾರ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಸ್ವತಃ ಕಾನೂನು ಪದವೀಧರರೂ, ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪಕೀಲರೂ ಆಗಿದ್ದ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಆಜ್ಞೆಯೇ ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದರು. ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯೂ, ಮುಖಭಂಗವೂ ಆಯಿತು.

ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಬಂಧನವಾಗಿ, ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಸೆರೆಮನೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಹಿಡಲಗಾ ಜೈಲಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಸ್ನೇಹ-ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿ ಬಂದಿತು. ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ ಅವರು ಕೂಡು ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದರು. ತಾವು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಚನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಇಬ್ಬರೂ ದಿನನಿತ್ಯ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಇದೇ ಜೈಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಆಪ್ತಸಹಾಯಕ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಭಾಯಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರ ಸ್ನೇಹ ಲಭಿಸಿತು. ಅವರ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರೊಡನೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲಿಪುಕೊಂಡರು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಯಾಗ ಕೂಡ ಬಾಧಿ ನೂಲುತಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಿನ ದಿನಚರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜವಾನರಿಗೆ ವಿನೂತಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟದ ಡಿಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಅಂಗ್ಲ-ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪವ್ಯಾಸವೂ ಆವರಿಗಿತ್ತು.

1932ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಂಧನವಾಯಿತು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ದಾವಸಾಹೇಬ ಪಟವರ್ಧನರವರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಹೋರಾಟ, ಚಳುವಳಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಧುರೀಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇವರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಜೈಲು ಸೆರೆಮನೆ, ಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸದಾ ಕಾಲ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತವಾಯ್ತು. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಯಕನಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಚಳುವಳಿ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ಎದುರಿಸಿದರು. ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ದುಃಖ ದುಃಖಾನ, ಕೊರತೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಪತಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸ ಆದಾಗ, ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತರಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಮನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ 1932ರಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬಂದ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ತಮ್ಮ ಶಾಲಿನ ತುಸು ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಿ, ಎಲ್ಲರ ಸಾಲ ತೀರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ಬರಿಗೈಲಿ ಬೆಳೆಗಾವಿಗೆ ಬಂದು ಮನೆ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸುವ ಯೋಚನೆಗೆ ಬಂದರು.

ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ:

ಆದರೆ ಅವರ ಏಣಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. 1934ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ತನ್ನ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹೊಸ ಕಾನೂನು ತಂದು ಭಾರತೀಯರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಡ ತಂದಿತು. ಹೋರಾಟದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮರುವರ್ಷ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ತಂದು, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು. ಇದರ ಮೇರೆಗೆ 1936ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ತನ್ನ ಹೂರಿಯಾಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಜನಪ್ರಿಯ ನೇತಾರರೂ ಪಕ್ಷೀತರರೂ ಪ್ರಭಾವಿ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಆಗಿದ್ದ ಎಸ್.ಎನ್. ಅಂಗಡಿಯವರು ವಿರೋಧಿ ಹೂರಿಯಾಳು ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಸರಳತೆ, ಸಜ್ಜನಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯಿತ್ತು. ಭಾರೀ ಬಹುಮತದಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡು ರಾಜಕೀಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು.

ಈ ಪ್ರಪಂಚಮೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ತಮ್ಮನ್ನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿನಯದಿಂದಲೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಧೂರೀಣರು, ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೋರಿ ಆಳುಕು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಜನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ನೀಡಿ ವಾಹನ ನೀಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪೈಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಜನರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು. ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಕಲ್ಪಿಸದ ಅವರು ಗೆದ್ದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾದುದು ಆಚ್ಚರಿಯೇ ಸರಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೆಂದು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ದುರ್ಬಲವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗುಂಪು, ಪಂಗಡಗಳ ಜನರಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಕಂಬಳಿ, ಶ್ರೀಪಾದ ಕರಿಗುದರಿ ಮುಂತಾದವರೊಂದಿಗೆ 19, ಜುಲೈ 1937ರಂದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಹಿಂದೂಂದು ದಿನ ಕಾನೂನು ಪದವಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗಳೆದ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಬಹುಮತ ಪಡೆದಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಆದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರ ರಚಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಿತು. ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳೂ, ಹೋರಾಟಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಜಿ. ಖೇರ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಅವರ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಬಗೆಗೆ ಆಪಾರ ಜ್ಞಾನ, ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಇವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರ ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂದು 1939ರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಕೃಷಿ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವಂತಾಯಿತು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು. ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರಿತಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ಭೂ ಜಮೀನುದಾರರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಶೋಷಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು 'ಟೆನೆನ್ಸ್' ಕಾನೂನು ತರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು, ಕಾಳಜಿ ಕಳಕಳಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಖೇರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ತುಂಬ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು.

ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗುವ ಮುಂಚೆ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಸರಕಾರದ ಅನೇಕ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1938ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜೋಗ ಅವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ' ಬಗ್ಗೆ ಮಸೂದೆಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸಿ, ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಹಿತ ವಾದಿಸಿ ಏಕೀಕರಣದ ಅಗತ್ಯ ಬಿಂಬಿಸಿದರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತಕ್ಷೇತ್ರ ಮೀಸಲಿಡುವುದನ್ನು ಅವರು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇರೆ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಧರ್ಮವಾಧರೀತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇರೆ ಎಂದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮತ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಪಕ್ಷ, ಪಂಗಡ, ಜಾತಿ ಮತಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಬಲವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಲು ಸೂಚಿಸಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಖೇರ ಅವರ ಸರಕಾರ 1939ರಲ್ಲಿ ರಾಜೇನಾಮೆ ನೀಡಿದಾಗ ಪಾಟೀಲರು ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದರು.

1940 ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಸಾರಿತು. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕರೆಯನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಸರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸನ, ಇತಿಹಾಸ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಜೈಲು ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬ ಅವರೊಂದಿಗೆ ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಕಾನೂನು ಜ್ಞಾನ, ಓದಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಂಡು “ನಿಮ್ಮಂತಹ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಇಂತಹ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬೀಳುತ್ತೀರಿ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೆ?” ಎಂದರಂತೆ. ತಕ್ಷಣ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು “ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಇರುವುದು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಚ್ಚುನಗೆ ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾದನಂತೆ ಎಲ್ಲ ಶಾಂತವಾದ ನಂತರ ಚಳುವಳಿಗಾರರನ್ನು ಸರಕಾರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿತು.

ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಂದೋಲನ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು. 1942ರಲ್ಲಿ ‘ಚಲೇಜಾವ್’ ಚಳುವಳಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಮೀರಿತು. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಮತ್ತೆ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಈ ಸಲ ಅವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿ ಎಂದು ನಾಶಿಕ ಜೈಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖಂಡರು ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಅವರೆಲ್ಲರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪರ್ಕ ಸಹಜವಾಗಿ ಒದಗಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ದೇಶಭಕ್ತಿ ಹಾಡುಗಳ ಪಠಿಸುವುದು, ನೂಲುವುದು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನು ಚೊತೆಗೆ ಮಾತುಕತೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.

ಜೈಲಿನಿಂದ ಮರಳಿದ ನಂತರ ಅವರು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಕೊಂಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಸಂಘಟಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ದಕ್ಷತೆ, ಸೇವಾನಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಪಕ್ಷವು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಸೇಹಾರ್ದದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಕ್ಷದ ಸಂಘಟನೆ, ಜನರ ಸೇವೆ ಅವರಿಗೆ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸುಖ-ಸಂತೋಷ ಮರೆತು ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. 1946ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಶಳಹದಿಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದವು. ಪಾಟೀಲರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಗೆಲುವಿಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲವಂತೆ ದುಡಿದು, ಅನೇಕರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ತಾವು ಕೂಡ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಬಹುವುತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡರು. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹತ್ತಿರದ ಆಪ್ತರು. ಸಂಬಂಧಿಕರು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಖರ್ಚು- ವೆಚ್ಚ ನೋಡಿ ಕೊಂಡರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸೋಲ ತೊಂದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು.

ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು

ಜೊಂಜಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಖೇರ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡರು. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಅವರು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹ ತಾಳಿದರು. ಕೃಷಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗದೆ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಬಲವಾಗಬೆಂದು ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಅವರು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಒಂದು ಆಂದೋಲನ ನಡೆಸುವಂತೆ ಅವರು ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗತ್ಯದ ಶಾಸನ ದೂಷಿಸಿದರು. ಬರಗಾಲ ಎದುರಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳು, ಕೃಷಿಯ ಆಧುನೀಕರಣ, ಬೆಳೆಗಳ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಸೂದೆ ತುಂಬಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ-ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದ ಒಕ್ಕಲುತನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ, ಹೊಸ ನೆನಪೋಧನೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ತಜ್ಞರ ತಂಡ ನಿಯಮಿಸಿದರು.

ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಹೊಸ ಒಕ್ಕಲುತನ ಶಾಂತಿ-ಕಾಲೇಜು ತೆರೆಯಲು, ಕೃಷಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂರನೇ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡರು. ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು 1949ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಜೊಂಜಾಯಿ ಆಡಳಿತದ ಕೆಲವರು

ಈ ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭಗೊಂಡರೆ ಪೂನಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡ, ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ 15.5.47ರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿ 75 ಪದವೀಧರರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು. ಗುಜರಾತದ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ದೇಸಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಮೊದಲ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಧೈರ್ಯ ಧೀಮಂತಿಕೆ, ದೂರಾಲೋಚನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು. (ಈಗ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೇ ಆಗಿದೆ) ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಗುಜರಾತದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ, ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದರು. ಕೃಷಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಬಹುದೀರ್ಘ ಕಾಲದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಅವರು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಕೃಷಿ ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಆಮದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಘಟಕದ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯವೇತನ ನೀಡಿ ವಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು.

ಸಮಪಾತಳಿ ಒಡ್ಡುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮಣ್ಣುನಾಶ ತಡೆಗೆ ತಜ್ಞರ ತಂಡದ ರಚನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿಕೆ.

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು, ಬೆಲ್ಜಿಯಂದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ, ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳ ಆಮದು.

ಉಣ್ಣೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ

ಕೃಷಿ ಪಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಬೀಜ ನಿಗಮಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಅಶೂನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನ-ಪುಸ್ತಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಪಾಯದ

ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬೇಟೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದರು. ರೈತರ ಬೆಳೆಗೆ ತೊಂದರೆ ನೀಡುವ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಕಾನೂನು ತಂದರು. ಅರಣ್ಯ ಒತ್ತುವರಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು. ರೇಂಜರುಗಳಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಪಕ ವನಮಹೋತ್ಸವಗಳ ಸಂಘಟನೆ. 1950ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಸತತ ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯನಾಶಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗಾಢವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಸರಕಾರ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಖಾಸಗಿಯವರು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ವನಮಹೋತ್ಸವ ನಡೆಸಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡ-ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದರು; ಕಾರ್ಯತಂಡ ರಚಿಸಿದರು. ಕಾಡುನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ 'ಕುಮರಿ' ಬೇಸಾಯ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಯಲು ಪ್ರವೇಶದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ತಂದು, ಹಲವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂದಾದರು. ಇವರು ಆರಂಭಗೊಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದ ವನಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ಮುನಷಿಯವರು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರು.

ಈ ನಡುವೆ ರೈತರು ಕೇವಲ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯದೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತು ಒದಗಿಸಿದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿರುವ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾಬಗಳಿಂದ ಬೀಜ ತರಿಸಿ ವಿತರಿಸಿದರು. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾರಾಟಗಳಿಂದ ರೈತ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಳಂಬ ಗಮನಿಸಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದ

ನೀರಾವರಿ ಹಿಂದುಳಿವಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅವರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅಪಾರ ಲಾಭವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚೇತನಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀರಾವರಿ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಅವರು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಕಾರಣ ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳ (1950-1952) ಅಂತರದಲ್ಲಿ 60,000 ದಿಂದ 75,000 ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಲಭಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಮಿಗಿಲಾಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮ ದಾಖಲೆ ಮಟ್ಟದ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಹೊರತು ಕೃಷಿಗೆ ಬಲ ಬಂದೀತು.

ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು:

1946ರಂತೆಯೇ 1950ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮರು ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡಿತು. ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಮೊರಾರ್ಜಿ ಅವರಿಗೆ ಪಾಟೀಲರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸ; ದೃಢನಂಬಿಕೆ. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡಿದ್ದ ಅವರನ್ನು 1952ರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಜೀವಕಳೆ ತರುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪಾಟೀಲರು ಅದನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದರು. ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ಹಳೆಯ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು, ಅವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. 1952ರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾನೂನು, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾನೂನು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಸರೂಪ ನೀಡಿ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು. ಸಹಕಾರ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ, ಪಂಚಾಯತ ರಾಜ್ ಕಾನೂನುಗಳು ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ. ಜನರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಎಂಬ ಅವರ ಕಳಕಳಿ ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾಗಿತ್ತು.

ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವರು ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಾರಾಟಗಳ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಸರ್ವೋದಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ವದ ನೀಡಿದರು.

ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ:

1956ರ ನವೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉದಯವಾದಾಗ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು, ಬಹುದಿನದ ಕನಸು ನನಸಾದುದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ದುಡಿದಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಣಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರ ನೂತನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು.

ಐದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಭಿನ್ನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಈಗ ಒಂದಾಗಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ತೀರ ಕಷ್ಟವೀತ್ತು. ಅವರು ಮೊದಲು ಐದೂ ಭಾಗಗಳ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕತ್ವ ವಿಚಾರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಸೂದೆ ತಂದರು. ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಿಯಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಡುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದರು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಬಲರು, ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತವನ್ನು, ದೇಶದ ಮೊಸ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಮೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಬಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಾಕಿದರು. ದುಡುವ ಚಿಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಟೆನೆನ್ಸಿ ವಿವಾದಗಳ ಸುಲಭ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಟ್ರಿಯೂನಲ್ ರಚಿಸಿ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ತಪ್ಪಿಸಿದರು. 1958ರ ವರೆಗೆ ಅವರು ಸಚಿವರಾಗಿ ದುಡಿದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಲವು ಹತ್ತು ಸುಧಾರಣೆ ತಂದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಕೃಷಿ, ಸಹಕಾರ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಸ ಮಸೂದೆಗಳು ಮಂಡಿತವಾದವು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಗೌರವ, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯ ಸೂಚಿಸಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿದರು. ಅವರು ಅನೇಕ ರಂಗಗಳ ಹಿರಿಯರನ್ನು, ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಂಡು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಗೌರವಧನ ನೀಡುವಂತೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಸರಕಾರ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ತಂದೀತು. ಅದರಂತೆ ಕೃಷಿ, ನೀರಾವರಿ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅವರು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗೆಗೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದರು. ರೈತರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು.

1958ರ ವರೆಗೆ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ನಡುನಡುವೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲಿನ ತೊಂದರೆ (ಸಂಧಿವಾಂತ) ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದುದಲಿಂದ, ಆನಿರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಶಾಸಕರಾಗಿ, ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ, ಕೃಷಿ, ಆರಣ್ಯ, ಸಹಕಾರ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಂಪಾಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಈಗ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟರು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅಪರೂಪದ ಸಂಸದ ಪಟುವಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಅದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಖಾತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೂ ಅದರ ಚೂಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೇ ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಅಂದಿನ ಕಡತಗಳನ್ನು ಅಂದೇ ಎಲೆವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪೂರ್ವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸಚಿವಖಾತೆಯ ನೇಡಿಕೆ, ವರದಿ, ಮಂಡಳಿ, ಮಸೂದೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನಪಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂದಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಾಗ ತಾವೇ ಅದನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿದ ನಿರರ್ಥನ ಕೂಡ ಇದೆ. ದಕ್ಷತೆ, ಶಿಸ್ತು, ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗ, ಪಂಗಡ, ಪಕ್ಷಗಳ ಜನರೂ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲೇಖಕ - ಸಂಶೋಧಕ

ಲೇಖನಿಯ ನಂಟು

ಮಲ್ಲನಗೌಡರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾದರೂ, ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಅಂದಿನ ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಒಳ-ಹೊರಗಿನ ಪರಿಸರ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ತೀರ ಪ್ರತಿಕೂಲವಿದ್ದರೂ, ಸ್ವ-ಹಂಬಲದಿಂದಲೇ ಅವರು ಕೋಲ್ಹಾಪೂರ, ಪೂನಾ ಮುಂಬಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಮನೆಯಿಂದ ಕೋಲ್ಹಾಪೂರದವರೆಗೂ ಅವರು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ (ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಮೈಲಿ!) ಪ್ರಯಾಣ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದಾಗ, ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ, ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದಾಗ ಕೂಡ ಸತತ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಓದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿತ್ತು. ಪುಸ್ತಕಪ್ರೇಮ ರಕ್ತಗತವಾಗಿತ್ತು. ಕಾನೂನು ಪದವೀಧರರಾದರೂ ಅವರು ಧರ್ಮ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಾಸನ, ಜೀವವಿಜ್ಞಾನದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಕೆಲ ಕೃತಿಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಅವರು ಬರುಬರುತ್ತ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಸೃಜನಶಕ್ತಿಯು ಸಂಶೋಧನೆಯುತ್ತು ಬಲವಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು, ಸತ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಇಂಟು ನೀಡಿತು. ಅವರು ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯ ಬರಹ
2. ಕನ್ನಡ-ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಲೇಖನಗಳು
3. ಕನ್ನಡದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳು
4. ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ
5. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಓಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖನಗಳು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ 'ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್' ಓದಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನ ಅದ್ಭುತ ದೀಪಕ್ಕಾಗಿ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದ ವಿಸೋದದ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಅವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನೇರವಾಗಿ

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿ ಹಿಡಿದು ಸೃಜನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ಕೋಲ್ಟಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕೈಬರಹದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳೇ ಮೊದಲಿನವುಗಳು. ಅವು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಾಲಕನ ಉತ್ಸಾಹ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರುತ್ತವೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಅವರು ಮುಂಬಯಿ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡು ಎರಡು ಸಲ ಸಚಿವರಾದರು. ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಭಾರ, ಓಡಾಟ, ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭಗಳಿದ್ದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವರಿದ್ದಾಗ, 1954ರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೀರಶೈವ ಸಂಘ' ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ 'ವೀರಶೈವ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿ, ಶರಣತತ್ವ ಪ್ರಸಾರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ, ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಅವರು, ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೆಲವು ಮೌಲಿಕವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ವಚನಕಾರರನ್ನು, ಅವರ ತತ್ವ, ವಚನಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಕಲ್ಪನೆ ನೀಡಲು ಪತ್ರಿಕೆ ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಮೊದಲು ಕೇವಲ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನೇ ಮುಲ್ಲನಗೊಡರು ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಬರುಬರುತ್ತ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ಆಳದಲ್ಲಿ ಆಗಲದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಬಂದಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾದ ವೆಂಬ ಮಾಸಿಕ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೂ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಚ್ಚಸ್ಥರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಮರಾಠಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿ ಇತಿಹಾಸ, ಶರಣರ ಕ್ರಾಂತಿ, ಶರಣರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧಾರ ಪರಿಚಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೆ ಅವರ ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ, ಆಕರ ಶೋಧ, ಆಕರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ವಾದಮಂಡನೆ, ವಿಚಾರಮಂಥನ, ಸಮತೋಲನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಎಂಥವುಗಳನ್ನೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ವೀರರಾಣಿ ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಶೈವಾಗಮಗಳು, ಸಂತಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಕೆಳದಿಯ ರಾಜಮನೆತನ, ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ವೈದಿಕ-ಅವೈದಿಕವೆ? ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳಾಗಿವೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ದೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಗಿ ಹಲವು ಪಕ್ಷವಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಶೈವಶಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅವರು ಇತಿಹಾಸದ

ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಮದಾಖಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವರ 'ಶೈವ ಧರ್ಮಾಣಾ ಉಗಮ, ಲಿಂಗವ ನಂದಿ, ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರ ಪಂಥ, ಪ್ರಾಚೀನ ಚಂದ್ರೋಪಾಸನಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ' ಇತ್ಯಾದಿ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಬಲವಾಗಿವೆ. ಲಿಂಗದ ಕಲ್ಪನೆ, ಉಗಮ, ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ವೇದಪೂರ್ವ ಕಾಲದ, ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯು, ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕೊಡಗುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪ್ರತಿಭೆ, ಪರಿಶ್ರಮಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಿದ್ದು ಅವರು ಶೈವಚಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಮದಾಖಿಯಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ, ಬೆಳಗೊಳಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹಿರಿದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆಯೇ (1941) ಅತ್ಯಚಲಿತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅರ್ಥಕ್ಕೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಬರವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ, ಕವಿವಾ ಪದವಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬೆಳಗಾವಿ, ಕೋಟೆ ಅವರಣದಲ್ಲಿಯೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುವು ದೊರೆತದ್ದು. ಆದರೆ ಅಗಲೇ ಅವರು ಅನಾರೋಗ್ಯ ವೀದಿತರಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಬಂದೊಂದಾಗಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಪಾಸಿಗಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಆದರೆ ಮಲ್ಲನಗೌಡರದು ಎಂಟೆರೆ, ಇತಿವಯಸ್ಸಿನ ಅನಾರೋಗ್ಯದ, ಪರಾವಲಂಬಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಫಿಗ್ರೆಫಿ, ನಾಲ್ಕುಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮೂರು ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದರು.

1. ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು (1966)
2. ಲಾಕುಳಶೈವ (ಲಕುಲೀಶ ಪಾರುಪತ) ಅಥವಾ ಕಾಳಾಮುಖಿ ಶೈವದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ (1972)
3. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರವರ್ತಕ ವೀರಭದ್ರ ಹೇವರು, ದಕ್ಷಿಣದ ಸಂಹಾರಕ ವೀರಭದ್ರನಲ್ಲ (1975)

ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕೆಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಕರವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ,

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮದೇ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಬಗೆಯನ್ನು '..... ಹೊಸ ಬೆಳಕು'ದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜನ್ಮದ ಕಾಲಾವಧಿ ಯಾವುದು? ಅಂದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿತ್ತು? ಬಿಜ್ಜಳ ಜೈನನೇ? ಬಸವಣ್ಣರದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ? ಬಿಜ್ಜಳನ ಕೊಲೆ ಯಾರು ಮಾಡಿದನು? ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಂತ್ಯ ಹೇಗಾಯಿತು? ಇವೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಂತೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಕರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾಳಗುಂದ, ಬಳ್ಳೆಗಾವಿ, ಭಾರಂಗಿ ಹರಿಹರ, ಮಣಿಗವಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನು ಅವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಹೀಕಾರ, ವಿವರಣೆಗೆ ಸತ್ತ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಇತರ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳೂ ಅಳವಡ ಆಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಲಾಕುಳಶೈಲ ಮತ್ತು ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಭಿನ್ನತರನಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಇಟ್ಟೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸ-ಸುರಾಣಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅವರು ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಶೈವಪಂಥದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯ ಸಂಘರ್ಷ, ಕಾಲಕ್ರಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿ, ಅರ್ಥೈಸುವ ಬಗೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಕಾಣುವ, ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸವಾಲುಗಳೆಲ್ಲ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ, ಅವಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಇತಿ-ಮಿತಿಗಳಿವೆ: ಅವರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು, ಅಳಿ, ತೂಕಗಳೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಟಿ.ಎನ್. ಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಶಂಭಾ ಜೋಶಿ, ಡಾ. ನಂದೀಮಠ, ಬಸವನಾಳ, ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸ್ವರಸೆಗೆ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿಯ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಅದು ಸತ್ವದಿಂದ ಗುಣದಿಂದ ಮೌಲಿಕವಾಗಿದೆ. ಅವರ ನಿರುದ್ವೇಗದ, ಪೂರ್ವಗ್ರಹರಹಿತ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿವೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೊನುಕುಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪಿನಂತೆ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಪಂಥಗಳ ಆಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವ ಅಧ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತವೆ: ಅವು ಮಹತ್ವದ ಅಕರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ-

ಮರಾಠಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಓದುಗರು ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅಚ್ಚರಿಯ, ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು:

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಾ ದುರಂಧರರಾಗಿ, ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರವಾದಿಯಾಗಿ, ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುವಾಗಿ, ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಬಹುಮುಖಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರ ಸುದೀರ್ಘ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೇಶಸೇವೆ, ಜನಸೇವೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾಳಜಿಗಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೆಂದೂ ಸ್ವತಃ ಸುಖದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬಡತನ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರತೊಡಗಿದ ಅವರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ಬರುಬರುತ್ತ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಂಪೇ ಜಾಡು ಬರಹ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು. ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಪ್ತರಿಂದ ಪುಸ್ತಕ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ತತ್ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಮಗ 1954ರಲ್ಲಿ (ಪುನಗೌಡ) ತೀರಿಕೊಂಡದು, ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಘಾತವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 1967ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತೀರ ಏಕಾಂಗಿಯಾದರು. 1969ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮಗ (ಶಿವನಗೌಡ) ಹೃದಯಾತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೊಡೆತಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಜರ್ಜರಿತರಾದರು. 1976ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭ ಜರುಗಿತು. ಜನರಿಂದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಮಹಾಪೂರ ಹರಿದುಬಂತು.

1977ರ ಅಕ್ಟೋಬರ 10 ರಂದು ಅವರು ಕೊನೆಯಸಿರಳಿದರು.

ಭಾಗ-೨

ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ

ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 1938

(ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಬೆಳಗಾವಿ ಉತ್ತರ):- ಗೌರವಾರ್ಹ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿಚಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ನೂತನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿರ್ಜಾ ಅಖ್ತರ ಹಸನರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಿದೆ. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂರಗೆ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ನೀಡದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಅವರೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಆರಿಸಿ ಬರಲಾರ; ಬಂದರೂ ಹಿಂದೂಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂಬುದು ಅವರ ವಾದ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಿ|| ಷೀವಾಲೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಅವರು ಹಿಂದೂ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ 30 ಜನ ಅಂಚೆಗೊಂಚ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 4-5 ಮುಸ್ಲಿಂ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಸದಸ್ಯರು ಹಿಂದೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದರೆ ಮಿ|| ಷೀವಾಲೆ ಆರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎ.ಎ. ಷೀವಾಲೆ:- ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಹೇಳುವೆ. ನನ್ನದು ಯಾವ ಹಿಂದೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:-ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಿ|| ಲಾಡ ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎ.ಎ. ಷೀವಾಲೆ:- ಆದರೆ ವಲಿ ಅಜಮುದ್ದಾ ರೇಖ ಮತ್ತು ನನ್ನ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇತ್ತು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಇದು ಒಂದೇ ನಿರ್ದೇಶನವಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನಡೆದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಿ|| ಷೀವಾಲೆಯವರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಗೆದ್ದು ಬರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಲವು ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿವೆ. ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ನರದಾರ ಮುಕುಂದರಾಯ್ ಅವರ ಆಳುಬೆರಗಾದಂತೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನುಗಳಿಗಿರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಅಧಿಕ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸದಸ್ಯ ಮಿ ಹಣಗಿ ಅವರು ಗದಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೂಡ ಹಿಂದೂ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಆ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ಗೋಕಾಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಇದು ಆಗುತ್ತಿತ್ತೆ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂಮರ ನಡುವೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಕಾರವಿದೆ. ನನ್ನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಬಹುದು. ನನ್ನ ಹಿಂದೂ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಮಸೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನರಿಗಾಗಿ ಪವಿತ್ರ ಖುರಾನ್ ವಾಚಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಕೀರ್ತನಕಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಜನರಿಗೆ ಕೀರ್ತನೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನರಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದವಿದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವಿರೋಧಿ ನಾಯಕರು ಕೇಳಿದರು. ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಎಂದು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುವೆ, ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಧರ್ಮದ ಜನರು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸದಾಕಾಲ ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಗಳು ಹಿಂದೂಗಳಿಗಾಗಿ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಮರು ಮುಸ್ಲಿಂಮರಿಗಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಅವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ನಾಯಕರು ಈ ಕೂಡುಬದುಕನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಜನಾಂಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವಿದೆ, ಸಾಮರಸ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಮುಸ್ಲಿಂರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ; ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

(31.3.1938ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ ಮಸೂದೆ 1938

(ಶ್ರೀ ಜೋಗ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಮಸೂದೆಗೆ
ಪೂರಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಬೆಳಗಾವಿ ಉತ್ತರ):- ಸರ್, ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಕೇವಲ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತ, ಕೊಡಗು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಮದ್ರಾಸ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ, ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆ ಕುರಿತು ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ, ಮಿ ಜೋಗ ಅವರ ಮಸೂದೆಗೆ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವೆ.

ಮೂಲ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆ ಹಾಳಾಗುವುದೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ, ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಒದಲಾಗದೆಂದು ನಾನು ಕಾ. ಜಾಬ್ಬಳ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸದಸ್ಯರು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ದರಿಜನರ ಚುನಾವಣಾ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರೇ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಎರಡನ್ನೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ರಚನೆಗೂ, ಮತ-ಧರ್ಮವಾಧರಿಸಿ ಸ್ಥಳ ಮೀಸಲಾತಿಗೂ ಅಂತರವಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಭಂಗ ಬರಬಾರದೆಂಬ ಅವರ ಕಳಕಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಮತವಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧರಿಸಿ ಅವು ಪುನರ್ ರಚನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೂ ಇದು ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ತ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಪುನರ್ ರಚನೆಗೊಂಡರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಅಧಿಕ ಬಲ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ವಿಕೀಕರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹಿಂದುಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಗತಿ-ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದರೆ ಭಾರತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬಹುದೇ? ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾದರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜನರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಪಡೆದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಒದಗಲಾರದೆಂದೇ ನಾನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿರುವೆ.

(4.4.1938ರ ಕಲಾಪವಿಂದ)

ಕೃಷಿ ಕೀಟ-ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಸೂದೆ 1947

(ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು): ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ಮಸೂದೆಯು ಸದನದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

1941ರಿಂದ ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಬುಭಾಯಿ ಜಿ. ಪಟೀಲ್ ರವರು ವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯರೇ, ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಕ್ರಮದ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ಆಶಯವನ್ನೇ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸೂಚಿಸಿದ ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ವಿರೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯು ಸೂಚಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಪಾಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವವರೆಗೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 1941ರಿಂದಲೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಸಂದರ್ಭವೇ ಒದಗಿಬಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಸಹಕಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಸ್ಯರೋಗ ತಗಲಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ರೋಗವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಪುನಃ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯನ್ನೇ ಬೆಳೆದರೆ, ಆ ರೋಗ ಹಿಂಗಾರಿಗೂ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಆ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಿಂಗಾರು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯರ, ಮಿಡತೆ ಕೀಟ ಬಾಧೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಡತೆ ಕೀಟ ಭಾದೆ ಹರಡಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಈ ಕೀಟ ಭಾದೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಈ ಕ್ಷಣದವರೆಗೂ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯು ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವೋ ಆದಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ನೀಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಾರ್ಣ್ಲೆ ಮತ್ತು ತವರದ ಮುಲಾಮುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಮಿಡತೆ ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಥ ಬೆಲೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಒದಗಿಸುವರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಗತ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಈ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ಮಿಡತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಪರದಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಚಾರ್ಣ್ಲೆ ಮತ್ತು ತವರ ಮುಲಾಮುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೆಮಾಕ್ಸೆನ್ ಅನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ, ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದು, ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅದು ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ನವರಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ, ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಎದುರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೈಗೊಂಡ ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಜೆಮಾಕ್ಸೆನ್ ಕೀಟಬಾಧೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ, ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ವಸ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೇವಲ 20 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಆದಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಹಣವನ್ನು

ವಿರ್ಭವಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಜೆಮಾಕ್ಸೆನ್ ಕೀಟನಾರಕವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಅನುಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪಾಸ್ತಬ ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ, ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದು.

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ಜೆಮಾಕ್ಸೆನ್ ಅನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.

ನಂತರ ಗೋಧಿ ಸಸ್ಯ ರೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಗೋಧಿಸಸ್ಯರೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಈ ಸಮಯವವರೆಗೂ ಈ ಕೆಡಕನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ಇರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ ಈ ಸಸ್ಯರೋಗವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ತಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಫೆರಿಷತ್ತು ಎರಡು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಈ ಸಸ್ಯರೋಗದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೀಟಬಾಧೆಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅರಿವುಗಳೂ ಸಹ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಕೀಟಬಾಧೆ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯು ಅದರ ನರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಸಹಕಾರದ ಹೊರತು, ಕೇವಲ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಅಷ್ಟೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ, ಅದರ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾದ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು, ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕೆಲಸಗಾರರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಗಾರರನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೃಷಿಕರು ಕೇಳಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರರೇ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಕೀಟನಾಶಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಕೀಟಬಾಧೆ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೀಟಬಾಧೆ ಅಥವಾ ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಪಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಈ ಕೀಟಬಾಧೆ ಅಥವಾ ರೋಗಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲೇತಿಯ ತಕರಾರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ಎಂಪೂರಿತರೋಧಿಸಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಪೂರೈಸಬೇಕಾದ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಉಳಿವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ, ಅಂಥ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆದರಿಕೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇಲಾಖೆಯು ಸೂಚಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಿಟಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಿಫಾರ್ಡ್ ಗೋಧಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಬೆಳೆಯೂ ಸಹ ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಆದರೂ, ನಾವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪುನಃ ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿಯೂ, ಕಿಟಬಾಧೆ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸೂಚನೆ/ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಅವರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(12.9.1947ರ ಕತಾಪಟಂಪ)

ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು):- ಸರ್, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಕೃಷಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ತಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು, ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ-ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಗಮನಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆರವಾಡ ಶಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಂದೇ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು ಇರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ವಿಷಯ ಸಲಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವೆವೆಂದು ನಾನು ವಿಶ್ವಾಸಿಸುವೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪೂನಾದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಾಕುಪ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಯೊತೆಗೆ ಅನಂದ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 500-600 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೃಷಿ ಲಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಂಜು ಪರುಷ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲೇಜು, ಹದಿಮೂರು ಕೃಷಿಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 20 ರೂ. ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಸಹಾಯಧನ ಇಲ್ಲದೆ ಸಲಿಯಾದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಮಿ ಪಡೆಯಲಾರರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಣಕ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರವು 6 ಕೃಷಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪ್ತಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೃಷಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದೆ.

ಸರ್, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯು 2,80,00,000 ಎಕರೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ 2,10,00,000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೂವತ್ತೇಳು ಲಕ್ಷಟನ್ ಆಹಾರವಾಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಎಂದೊಂದು ಸಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರಕಾರವು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಲಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ "ಹುಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ" ಯೋಜನೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಅದ್ವಿತೀಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸಾಧಿಸುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಆಹಾರದಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಸರಕಾರ ಯೋಜಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಯಾವ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ನಾನು ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬಯಸುವೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಿ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಕ್ಕಲು ತನಪು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವೇ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ದುರ್ವ್ಯವಹಾರದ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತೂಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತೀಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಂತ ನೀರಾವರಿ	100%
ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರಾಂತ ನೀರಾವರಿ	60%
ಪ್ರಾಂಚಿಯಲ್ ಪ್ರಾಂತ ನೀರಾವರಿ	43%
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿ	27%
ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ ನೀರಾವರಿ	26%
ಝಾರ್ಖಂಡ / ಜಹಾರ್ ನೀರಾವರಿ	22%
ಮೈಸೂರು ನೀರಾವರಿ	16%
ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ ನೀರಾವರಿ	04%

ಇದರಲ್ಲಿ 2% ಬಾವಿ ನೀರಾವರಿ 2% ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇದೆ. ಇದು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಂಕುಧೀನರು, ಸರಕಾರ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ 1946-47ರ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟ ಕೆಳಗಿಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ.

ಆನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಾಗಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಬರಗಾಲವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಸತತ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಸರ್, ಸರಕಾರವು ನೀರಾವರಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಬಾರೀ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಬಗೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಹತ್ವವು ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅವು ಬೇಗ ಫಲ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಿಷಾರ ಬೀಗೆಲ್ಲ; ಅವು ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮುಗಿಯುವ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಒಂದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ 8-10 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು 30 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 30 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಯಾತ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ 4000 ಎಕರೆಗೆ ಯಾತ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಈ ಬಗೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಥಳ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯಿಂದ 30,000 ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಮಿಷಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮಿ. ಸಿ.ಎಸ್. ಪಟೇಲರ ಅಭಿಮತದಂತೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಳೆಯ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಆಗಬೇಕು ಇದರಿಂದ 5 ರಿಂದ 10 ಪ್ರತಿಶತ ಇಳುವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರವು ಇದರ ಮಹತ್ವ ಮನಗಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಜೋಳಲಾಗಿ, ಸಾಜ್ಜೆ, ಗೋವಿನ ಜೋಳಗಳ ಸುಧಾಂತ ಬೀಜಪೂರೈಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಿತವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಇಳುವರಿ ನೀಡಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೀಜ ಮಿಷಾರಕ್ಕೆಗೆ 40-45 ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಅಯಾತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 14,000 ಟನ್ ಕೋಟಾ ನಮಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ 4,000 ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಪೂರೈಕೆ ಆಗಿದೆ. ಬಾಕಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಭರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರೂ ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಯಾರಿಕಾ ಧಾಟಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆಸೀಕ ರೈತರ ಯೋಜನೆಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವಂತೆ ಬುನಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ನೀಡಿದೆ. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿಯಾರೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂರನೆಯದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು, ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅಲೂಗಡ್ಡೆ, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಲ ಎಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಜಾಬದಿಂದ ಬೇಜ ಪೂರೈಕೆಯಾದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಭಾಪತಿ:- ಪ್ರಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದೇ?

ಎಂ.ವಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಾರದು.

ಉಪಸಭಾಪತಿ:- ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚಹಾದಿರಬಹುದು ನಂತರ. 5 ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

(5.3.1948ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಅಂದೋಲನ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು):- ಸರ್, ಈ ನಿಲುವಳಿ ಕೂಡನೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಗಂಭೀರತೆಯ ಅರಿವಿದೆ, ಮತ್ತು ಅದು ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಸಭ್ಯರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಬಯಸಿರುವೆ.

ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಂದಾಜು 70 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಇದ್ದು, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯು 275 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಎಕರೆಯ ಸಮೀಪ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿದೆ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸು ಸದಾಸೂ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ 19% ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ 4% ಬೆವಾರದಲ್ಲಿ 6% ಜನರು ನಗರವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ 37% ರಷ್ಟು ಜನರು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಮೂಡು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಪೂರೈಕೆಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 56,66,000 ಆಗಿದೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಇದು ಲಕ್ಷ ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕು. 6 ಲಕ್ಷ ಟನ್ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತದ 30% ಪ್ರದೇಶವು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರ್ಛನಾಗಿ ತುಡ್ಡಾಗಿದೆ. 60% ಪ್ರದೇಶ ಅಂತರಿಕ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಮಾತ್ರ ಸುಖಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ, ಚಂದಮಾದುತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿತು; ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ತುಂಬ ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇದರಿಂದಲೂ ರೈತರ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ಆಹಾರಕೊರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಅನಾನುಕೂಲವಾದಾಗ ಕೊರತೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. “ಆಧಿಕ ಆದಾರ ಬೆಳೆಯಿರಿ” ಆಂದೋಲನವು 1942ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಂದೋಲನದ ಯಾವ ಫಲಗಳೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. 1947ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರ ಆಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಬದು ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯ ಆಯಾತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಈ ಆಯಾತದಿಂದ ಯೋಜನೆಯ ಸಫಲತೆ, ವಿಫಲತೆ ಅರಿಯಲಾಗದು. ಈಗಾಗಲೇ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಳ, ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ, ಮಾರಾಟ ಅನುಕೂಲಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಆರಂಭಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟೆ ದುರಸ್ತಿಗೆ, ಹೊಸ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1970ರ ವರೆಗೆ ಹಣ ವಿರ್ಜು ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ಫಲ ನೀಡಿವೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು 2400 ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ದೊರಕಿದೆ. ಮೂವತ್ತಾರು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಾಗ 27000 ಎಕರೆಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಆರೋಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಡ್ಡತೆವಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಡ್ಡುಗಳ ಠಾಮಗಾರಿ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಆರಂಭಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಅತ್ತ ಗಮನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನದಿಗಳಿಗೆ ಯಾತ ನೀರಾವರಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಕಟ್ಟೆ,

ಬಡ್ಡುಗಳಿಗಿಂತ ಯಾತ ನೀರಾವರಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಖದಾಯಕ. ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ವಿಸ್ತರಣೆಗೂ ಅಗತ್ಯದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಮಿ. ಕರೆಂದಿಕರ ಅವರು ಎಂಬ ಬಾವಿಗೆ ರೂ. 6000 ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದರು. ಅದರ ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಷ ಹಣ ಕೇವಲ 500 ಬಾವಿಗೆ ಬಿರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ 500 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ 2,500 ಹೊಸ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಚ್ಚಾ ಬಾಂದಾರಗಳನ್ನು, ನಾಲೆ, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ. ಕೊಂಕಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಸಾಗಿದೆ. ಇವರಿಂದ 5,500 ಎಕರೆ, ನೀರಾವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ರೂ. 50,000 ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕಚ್ಚಾ ಬಾಂದಾರ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ತೃಪ್ತಿಕರ ಫಲಿತಾಂಶ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿಗೆ 38,000 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇದು 83,000 ಎಕರೆಗೆ ಏರಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ. ಜೆ.ಎಚ್. ಶಂಸುದ್ದೀನ- ಗುಜರಾತ ಭಾಗವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆರೋಪವಿದೆಯಲ್ಲಾ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ- ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ. ಪಟೀಲ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಬಹುದೇಗೆ ಫಲನೀಡುವಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾರವು. ಎಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು.

ಎಸ್.ಎಲ್. ಕರಂದಿಕರ;- ಸಾತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಯ್ನಾ ಕಣಿವೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ?

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ಅಧಿಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಅಂಥೋಲನದ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು, ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಗಳು ವಿವರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಎಂ.ಪಿ.ಪಾಟೀಲ:- ಅಪಾರ ಧಾನ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಗೊಬ್ಬರ. ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ, ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸೆಪ್ತಾದ ಆಚರಿಸಿ, ಅನೇಕ ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ವಿಪರ್ಜಿತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿವೆ. 130 ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ 66 ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ನೀಡುವೆಯಲ್ಲದೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೂಡ ನೀಡಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಬೀಜಗಳ ಪೂರೈಕೆಯೂ ಅಪಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣ. ಸರ್ಕಾರ 1947ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷ ಇದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವಂತೆ 34,000 ಟನ್ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಬೀಜ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿವೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಳೆರೋಗದಿಂದಾಗಿ ಗೋಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿ ದೋಗಿದೆ. ಈ ರೋಗ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಇರುವ ಗೋಧಿ ತಳಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ನಾವು ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಈಗ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ರೋಗಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಗೋಧಿ ತಳಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಬಿತ್ತನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಧಾನ್ಯಗಳ ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಹೊರತಂದು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಗಿದೆ.

(19.3.1949ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭೂಸೇನೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಆರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು) ಮಾನ್ಯರೇ, ಬಂದಿಸಿಖಾದ ನಿರ್ಣಯದ ಉದ್ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅನುಕಂಪವಿದ್ದರೂ ನಿರ್ಣಯದ ಸ್ವರೂಪ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಂಜರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

“ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಲಭ್ಯ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಭೂಸೇನೆಯ ಹೊರತು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಯತ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸದನ ಶಿಠಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೊಳಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದು, ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 11,12,000 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸದರಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯು ಸುಮಾರು 8,61,000 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3,12,000 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. 3,12,000 ಎಕರೆಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು 1,60,000 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 1949-50ರಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತರಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಖಾಯಂ ಆಗಿ

ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ, ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಕೃಷಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಾದ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದೇಶ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಗೋಮಾಳಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೋಮಾಳಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಮಗೆ ಜಮೀನುಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಗೋಮಾಳಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಜಮೀನುಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನುಗಳಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಂಜರು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು 'ಅವುಗಳು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಗೋಮಾಳ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಹುದಾದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗಿರದ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ನಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಬಂಜರು ಜಮೀನುಗಳು ಮಲೇರಿಯಾಗೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆಬರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಲೇರಿಯಾವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತವರಿದಿದ್ದು, ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೊಳಪಡಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳನ್ನು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದು, ಇಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ 22 ಕಾಲೋನಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಸುಮಾರು 26000 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 10,000 ಎಕರೆಯಷ್ಟನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರದ ಆರುನೂರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸಕ್ತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನೆಲಸಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 800 ಕುಟುಂಬಗಳು ನಿರಾಶ್ರಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂರಹಿತ ಜನರನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೂ ನೆಲೆನೀಡಲು ಮತ್ತು ಅವರು ನೆಲಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ನಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನರೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಜಮೀನುಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂಸೇನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದಂಥ ಬಂಜರುಭೂಮಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳು ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರೀ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ದರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು

ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಂಥ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮಿತವ್ಯಯದಿಂದ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಈಗತಾನೆ, 16 ಕೃಷಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ 17 ಕೃಷಿ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಮಿತವ್ಯಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಿತವ್ಯಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಶಾಲೆಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯಗಳಿಂದಲೇ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪೂನಾದಿಂದ ಕೆಲವೇ ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಜರಿ ಶಾಲೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 100ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೆ 20/- ರೂ.ನಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಹ ಶಾಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆ ಶಾಲೆಯ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸಡೆಯುವ ಆದಾಯವು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ಮೊತ್ತವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾದಿಲ್ವಾರು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ವರ್ಷ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿಯೂ 30,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನವ್ವಳ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯಿಂದ, ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು, ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಳ್ಳ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯಸಾಧನವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಾಷ್ಕರ್ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ನರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿರಾಶ್ರಿತರು

ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಲ್ಲಿ, ಹಲವರು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಈ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾದಂಥ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನೆಲೆಸಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 800 ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಿದ್ಧವೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವರು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾನು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮೀರಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಮಗೆ ಕೆಲ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಮತ್ತು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ, ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಅರಿವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಅಂಥ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕ ದಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾದ ಅಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಸಾರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 15 ದಿನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲು ತಯಾರಿರುವಂಥ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕ ದಳದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೆಂದು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇವರನ್ನು ಕೋರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ

ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಮಜೂರಿ ಅಥವಾ ಗೌರವಧನ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕ ದಳವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ 4 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಸತಾರ, ದಕ್ಷಿಣ ಸತಾರ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಳವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1000 ಜನರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತಾವಾಗಿಯೇ ಈ ದಳದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೆಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೂಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ; ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಈ ದಳವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಿದಾಗ, ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

(31.10.1950ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಸೂದೆ, 1951

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು):- ಸರ್, ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುವೆ.

ಸರ್, ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾನವರು ವಸತಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಇವು ಅಡ್ಡಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದೆ. ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನರು (ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಾದರೂ) ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ಇದು ಕೂಡ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಎಂದರೆ ಕಾಡಿನ ಕೆಲ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರದೇಶ ಗುರುತಿಸಿ, ವನ್ಯಜೀವಿನಗಳಿಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಬಹುದೆಂಬ ಚಿಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರತಿ ನಿಯಮಗಳೂ ಇವೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆ ನೀಡಲು ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ನೀತಿ-ನಿರ್ದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋರ್ಟುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತಡೆ ನೀಡದಂತೆ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ್ದು, ಅವರು ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸವಲತ್ತು ನೀಡಬಹುದು. ಬೇಟೆಗಾರರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕಸಿದುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಈ ಸವಲತ್ತು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ವನ್ಯಜೀವಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಸೂದೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಸಭೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ.

ಬಿ.ಆರ್. ಹುಜರೆ :- ಸರ್, ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸುವ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಇದರ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲಿ. ಇನ್ನು ಬಂದೂಕು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿರುವೆ,

ಕಳಬೇಡ ಕೊಲಬೇಡ ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ

ಮುನಿಯಬೇಡ ಅನ್ಯರನು ಹೀನ ಬಯಸಲು ಬೇಡ

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು :- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಬಿ.ಆರ್. ಹುಜರೆ:- ಸರ್, ನಾನು ಬಹಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ವಿವರ ನೀಡಲಾರೆ. ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನರಿ-ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪಡಿತರ ಕಾರ್ಡುಗಳಿಲ್ಲ. ಹಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಟೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ರಚಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞ ಹೇಳಿದಂತೆ "ಅಪಮಾನದೂಟಕ್ಕಿಂತ ಉಪವಾಸ ಇರಲೇಸು" ಆಗುತ್ತದೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ಬಹುಪಾಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ದೋಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಳ್ವಾರ್ಸ್ ಅವರು ವನ್ಯಜೀವಿ ರಕ್ಷಣಾಪ್ರದೇಶ ಮೀಸಲಿಡುವುದರಿಂದ, ಕೃಷಿಕರು ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಬರಬಾರದು. ಬಂದರೂ ತೀರ ಅಲ್ಲಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರಬಹುದು. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಫೋಷಣೆಗೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು, ಸಮೀಪದ ರಹವಾಸಿಗಳು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವಂತೆ ಮಸೂದೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಹಾರ ನೀಡದೆ ಜನರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡುವೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ| ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಅವರು ಬೇಟಿಯಾಡುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಡೆಯಬೇಕೆಂದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಬೇಟಿಯಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಟಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳಿವೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೊಸ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವಿನಾಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಮಸೂದೆ ಕಾರಣವಾಗದಂತೆ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಎಲ್ಲ ನಿಭಾಯಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಸೂದೆಯ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹೊರೆ ಬೀಳಬಾರದು.

ಕೆರೆವಾಡದ ಠಾಕೂರ ಸಾಹೇಬರು, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ಠೇವಣಿ ಮರಳಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅರ್ಜಿಯು ತಿರಸ್ಕೃತವಾದರೆ ಕಾರಣ ನೀಡುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ನೀಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಬಳಸಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಿ| ಬಾಪ್ಕರ್ ಅವರು ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಕರ ಬೆಳೆನಾಶ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು, ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಪರದಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯ ಅವರಿಗೆ. ಆದರೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಗಮನಿಸಿ. ರೈತರ ಬೆಳೆ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಾಡುಮಂಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ, ಬೆಳೆ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಾನಿ ನೀಡುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸರ ಸಹಾಯವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ| ಹುಜರೆಯವರು, ನಮಗೀಗ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಕಾರಣ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದರು. ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ

ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವು ಇದ್ದು, ಸದಸ್ಯರು ಚಿಂತಿಸಬಾರದು.

(ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ನಾಶವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ನೀಡುವ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಮಂಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬೇಟೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಪಿ.ಬಿ. ಬಾಪ್ಪರ್:- ಜನರಿಗೆ ಮಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗ ಸತ್ತರೆ ಅವರು ರೊಚ್ಚಿಗೆಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೇಟೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸದಾಕಾಲ ಕೃಷಿಕರ ಒಳಿತಿಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬೆಳೆ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಮಂಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವೂ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

(13,14.2.1951ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ ಪೂರೈಕೆ:

ಡಾ. ಎಂ.ಎನ್. ನಾತು ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು):- ಮಾನ್ಯರೇ, ನೀರೆತ್ತುವ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲ್ಲ. ನೀರೆತ್ತುವ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ದರದ ಮೇಲೆಯೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಕೃಷಿಕರಿಂದ ಕೆಲವು ದೂರುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ದೂರುಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕಾ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕರೂ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜುದಾರರು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕಾ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಮಿತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ನಿಜವಾದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರೇ ಅಥವಾ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ತದನುಸಾರ, ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಮನವಿದಾರರು ನಿಜವಾದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರೆಂದು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ, 3192 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ, ಅವರು ನಗದನ್ನು ನೀಡಿ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಈಗ ತಾನೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ರೋಸ್ಪನ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಇತರೆ ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕಾ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಇತರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಆಯ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ತದನುಸಾರ ಮನವಿದಾರರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ. 3192 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಪೈಕಿ ನಗದು ಪಾವತಿಸಿ ಪಡೆಯುವ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಬೇಡಿಕೆ 535 ಇದ್ದು, ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನ್ ಪಡೆಯುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳು 2657 ಇರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಫರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿತ ತರುವಾಯ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೆಲವು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಖರೀದಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ನಾವು ಖರೀದಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದ ನಂತರ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತ ದರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ನಾವು ಖರೀದಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ದರದ ಟೆಂಡರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ತರುವಾಯ, ನಗದು ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಂಥ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಒಟ್ಟು ದರದ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಿಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ, ತದನುಸಾರ ಅವರು ಒಟ್ಟು ದರದ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ:-

- (1) ಪೆಟ್ರೋಲ್
- (2) ಲಿಪ್ಟರ್
- (3) ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟೋನ್
- (4) ನ್ಯಾಷನಲ್
- (5) ಕ್ರಾಸ್ಸಿ
- (6) ಟಾಂಗೈ
- (7) ರಸ್ಪನ್

ರಸ್ಪನ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಸರಬರಾಜಿಗಾಗಿ, ನಾವು ಯಾವುದೇ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು, ಮೆ: ಗ್ರೀವ್ಸ್ ಕಾಟನ್ & ಕಂ. ಇವರಿಗೆ ಕೆಲವು ರಸ್ಪನ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಆ ಕಂಪನಿಯು ಕೆಲವು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನಮಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೋಟಾದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ರಸ್ಪನ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆಮದುದಾರರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದು, ಆ ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ, ಫರ್ಮ್ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅವರು ಪಾವತಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅವರಿಗೆ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ಫರ್ಮ್‌ನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಇದು.

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಎತ್ತಲಾಯಿತು. ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ದರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ

ಕಮಿಷನನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಫರ್ಮ್‌ಗಳು ನಮೂದಿಸಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಮಿಷನ್‌ಅನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪೂರ್ವಭಾವನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಕಮಿಷನ್‌ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೇ ನಿವ್ವಳ ಬೆಲೆ.

ನಗದು ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ 535 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. 11 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು 291 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಖರೀದಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೆ 196 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಬಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಸ್ತೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಕುರಿತಂತೆ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದು ಆ ಮಾದರಿಯ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗದಿದ್ದು ಕಾಣಿಸಿ ನಾವು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದೃಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚೀಟಿ ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ನಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಈ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತರೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟದ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ವಿತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಾಗಿ, ಫರ್ಮ್‌ಗಳು ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿವೆ.

ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದು, ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದು, ಆದರೆ ಅವರ ಬಳಿ ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿದಾರ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಅವನಿಗೆ ಅವಧಿ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನ್‌ಅನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಅನುಸಾರ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಈ ಅವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಧಿ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರ ಇಂಜಿನ್‌ಅನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ,

ಅವನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಇಂಜಿನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಅವರು ಆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಧಿ ಸಾಲದ ಮುಚ್ಚಳಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಅವಧಿ ಸಾಲ ಮುಚ್ಚಳಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರನಿಗೆ ಇಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾದ ಅವಧಿ ಸಾಲದ ಯಾವುದೇ ಹಣವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಧಿ ಸಾಲದ ಮೇರೆಗೆ ಇರುವ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ 300 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಖರೀದಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ 14 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರೀದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ನಾತು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. 14 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಪೂರ್ಣ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಖರೀದಿಸಲು ನಾವು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದೆ. ನಾವು ಕೇವಲ 300 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ 12,16,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. 1952ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಫರ್ಮ್‌ಗಳು ನೀಡಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ 5 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಲಾಯಿತು. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದಾದ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಸೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತರಬಹುದು ಅಥವಾ ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರೂ ಸಾಕು, ಸರ್ಕಾರವು, ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ, ಅವರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೇ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು, ಸರ್ಕಾರ ಮೂರು ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಫರ್ಮ್‌ಗಳೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿವೆ. ಈ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳೆರಡೂ ಪೂರೈಸುವವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಯಾರಕರ ಜೊತೆ ನಾವು ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ನಾತು ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗತಾನೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಲಭ್ಯವಿರುವಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಅವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವಂಥ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ತಯಾರಿಕೆಗಳಾದಂಥ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆ ಇರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ತಯಾರಕರನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ನಾನು ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸಹ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದು, ಅವರು ಕೆಲವು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನಿಜವಾದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಸರಬರಾಜಾಗುವಂತೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂಮಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಣ ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ನಮಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಧಿ ಸಾಲದ ಮೇರೆಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಂಥ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವವರೆಗೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಷರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಜೊತೆ. ಅವರ ಜಮೀನುಗಳ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ಕೃಷಿಯೇತರ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎತ್ತಿದಂಥ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ನಾನು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ದಾರ್ ಮಾನಸಿನ್ವಜೀ ಭಾ ಸಾಹೇಬ್:- ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪಾತ್ರವೇನು? ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:- ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಸರಬರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಎಂ.ಎನ್. ನಾಥು:- ಮಾನ್ಯರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೀಡಿದ ವಿವರಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸದನವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

(22.1.1959ರ ಕಲಾಪಡಿಂದ)

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 1952

(ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಿ, ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಗಳ ಸಚಿವರು):- ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸದನದ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು, ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬರೂಚರವರು, 3 ಮತ್ತು 6ನೇ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಅಧಿನಯಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಭಾರತೀಯ ಕರಾರು ಅಧಿನಯಮ, 1872ರ 11ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಹೊರತು ಅವನನ್ನು ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡ 3ರ ಮೂಲಕ ಉಪಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಖಂಡವು ಖಂಡ 6ರ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಖಂಡ ಆರು, ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣ 17ಎ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅದು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ:-

“6ಎ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೂ ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸದಸ್ಯರಾದವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಂತರ್ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.”

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಖಂಡಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನಾಗಿ ಎರಡು ಖಂಡಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನು ಯಾವುದೇ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದು, ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನು ಅವನ ತಂದೆಯ ಷೇರನ್ನು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ತಂದೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ, ಅವನು ವಾರಸುದಾರನಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವನ ತಂದೆಯ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವನು ಅಂತರ್ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಮಾನ್ಯರೇ, ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಆಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಅಂಥ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ನಿರ್ಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನಾಗಿದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅವನ ತಂದೆಯು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವನೂ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಒಬ್ಬ ಆಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು; ಅವನ ತಂದೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವನೂ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಆಗತಕ್ಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಆಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಅಂತರ್ನಿರ್ಮಿತಗೊಂಡ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅವನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು ವ್ಯಾಪಕ ಅಧಿಕಾರ ಅಂದರೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು ಹಾಜರಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮೂಲಕವೇ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಅಂಗೀಕೃತ ತತ್ವವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 17000 ಸಂಘಗಳು ದೂರದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಇದರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿಯೂ, ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಬಹುತೇಕ ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಸರಳವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರ ಮುಂದೆ ವಕೀಲರು ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಐತೀಹಾಸಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಪೀಲು ಮಾಡುವ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಮುಂಬಯಿ ಸಹಕಾರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಾಗಿದ್ದು ಐತೀಹಾಸಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಅಪೀಲುಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಸುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನರ್ಧರಿಸುವ ಸಮರ್ಥ ಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು ಮೂರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಿವೃತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು, ಕಾನೂನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂಥ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು, ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾರ್ತಿಯವರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಅವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಥ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 17 ಸಾವಿರ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾದ ಕ್ರಮ, ನಾವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕದಿಂದಾರೂ, ಶ್ರೀ ವಾರ್ತಿ ಅವರು ಎತ್ತಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಂಪುಟದ ರೂಪದಲ್ಲಾಗಲೀ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬಿರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಬಂಧಿಸಲಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯದಿರುವ

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು, ಪ್ರಸ್ತುತ, ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಉಪಬಂಧ ಇರುವುದು ನಿಜ, ಆದರೆ, ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಿಂಡವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗೆ ಸಭೆ ಕರೆಯಲು ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸುವುದು, ಎಂದು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಉಪಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಉಪಬಂಧವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವಂಥ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಧವ್ ಅವರು ಏಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಆ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಆ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದರೆ, ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸದಿರುವಂತೆ ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಬೇಕು.

“ಅಧಿಕಾರಿ” ಎನ್ನುವ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಿದ್ದು, ಸಂಘಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಗೌರವಧನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಗೌರವಧನ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ತಾವು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೌರವ ಸ್ವರೂಪದ

ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಗೌರವಧನ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರನ್ನೂ ಸಹ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಇಂಥ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿರುವಾಗ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಕೈಮೀರಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಬಹುದು. ಏಕೆ ಅಂಥ ವಿಳಂಬ ಎಂದು, ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಿಗೆ - ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಜೀವ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ ದೊರೆಯದೇ ಇರಬಹುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂಥ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎದುರಿಸಲು ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕಾರಣರಲ್ಲದಂಥ ಜನರನ್ನು ನಾವು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ವಿರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಹವಾದಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಕುರಿತಂತೆ ಸಹ ಒಂದು ಅಸಂಗತತೆ ಇದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ಒಂದು ಸಂಘದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಅಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಥವಾ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಆ ಸಂಘವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಘಗಳು. ಆದರೂ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿವಾಣವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರ

ಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಎಂದರೆ, “ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಲು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂಬುದನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಘದ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ಈ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರೇತರಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ: ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವೂ ಇದೆ. ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಬತ್ತಡ ತರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಕ್ಕೂಟವು ಕೂಡ ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಒಕ್ಕೂಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಸಂಗತತೆ ಇದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಬಟ್ಟು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯನ್ನಾಗಲೀ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಲೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಲು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿಲೇ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಮಂಡಳಿಗೆ ಅಥವಾ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಿಗೆ ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕಾಲಾವಧಿಯಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಿಗೂ ಕೂಡ ನೋರ್ನಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಏಕೆ

ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವರ ಅಧೀನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಿಗಾಗಲೀ ಮಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ವಿವಾದವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರೇ ವಿವಾದವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಂಥ ವಿವಾದವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಿಗೆ ಮಹಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಉಪಬಂಧವು ಇನ್ನೊಂದು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದು.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನಾಮಪತ್ರ ತಿರಸ್ಕೃತವಾದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಸ್. ಚಾಥವ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಮಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯು ಇದೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಾವಿಷಯಕವಾಗಿಯೇ ಇಡೀ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡದೇ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಯಾವುದಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚಾಥವ್ ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರುವಂಥ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಅವರು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:- ಮಾನ್ಯರೇ, 1952ರ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮಸೂದೆ ಸಂಖ್ಯೆ (xxiv)ಯನ್ನು (ಮುಂಬಯಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1925) ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಓದಲು ಈ ಸದನ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಓದುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ರಬ್ಬರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಏಂಜ ||ಅನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು.

(6.8.1952ರ ಕಲಾಪಟಂಜ)

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ 1953

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು):-
ಸರ್, ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. (L.A. Bill No. LXXXVII of 1953)

ಉಪಸಭಾಪತಿ:- ಮಸೂದೆ ಮಂಡನೆಯಾಗಲಿ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡ ಬಯಸಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಬಾಂಬೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಮಸೂದೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಅನುಚ್ಛೇದ ಎರಡು ಕೂಡ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗೊಂಡು ಆರು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರು ಚುನಾವಣೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅನರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷ ಇಲ್ಲವೆ ಆದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜೈಲುಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಚ್ಛೇದ 4ರಲ್ಲಿ ಈಗ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅವಧಿಯು ಮೂರು ವರ್ಷ ಇರುವುದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 5ರಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಸರಪಂಚರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಕರಾರು, ಬಂದರೆ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡುವ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು, ಸರಪಂಚರ ಆಯ್ಕೆಯ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅನುಚ್ಛೇದ 6,7,11ರ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರವಣಾಗಿಸುವ, ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನದರಲ್ಲಿ ಅದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅನುಚ್ಛೇದ 8ರ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ವಾಸದ ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ದೇಶದ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಲ್ಲ ತೆರಿಗೆ ಆಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 9,10ರಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹದ ಅವಕಾಶ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ

ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟರರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಲಿದೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಸೀರ ಭರೂತ, ಬಿ.ಸಿ. ಕಾಂಬಳೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಲು ಬಯಸಿರುವೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸರಿಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಅಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು, ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕಾಲಾವಧಿ ಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು, ಕೆಲಸಗಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅದಧಿಯನ್ನು ಪೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಠಾಗೆ ಮಾನದ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭಾರತದ ಒಂದು ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ಪಕ್ಷಾಭಿಮಾನಿತ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು ನಿರ್ದರಿಸಿವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಲಾಠಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬಹುದು? ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸರಪಂಚ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವನೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ತೆರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದರೆ, ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂದೇಹ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಾಗ ಅಧಿಕಾರ ವಿರೋಧಿ ಕರಣಗೊಂಡು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವೀಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಬಹುದು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ| ಕಾಂಬಳೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಹೇಳಿವರು. ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ

ಆಪ್ತಿಕಾದ ಡಾ. ಮಾಲನ್ ಅವರ ಆಡಳಿತದ ಮಾದರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಡಾ. ಮಾಲನ್‌ರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ತಿಳಿದಂತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಅಲ್ಲದ ಯಾರಿಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವ ಹೊಂದಿವೆ.

ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ, ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡ ಎಂದ ಮೀ ಭರೂಚ ಹೇಳಿದರು. ಬಾಂಬೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಆಕರಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಎಂದು ಅವರವಾದ. ಬಾಂಬೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಇಂತಹ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಇಲ್ಲ. ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದ ನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿವೆ.

ಮೀ ನಾಸೀರ ಭರೂಚ:- ನಾವು (ನಗರಪಾಲಿಕೆ) 25 ಲಕ್ಷ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಬಾಂಬೆ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಈ ಬಗೆಯ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಈ ತೆರಿಗೆ ದಾಕಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲು, ಬಿಡಲು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಾನಿಕ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿ, ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅವುಗಳಂತೆ ಈಗ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇನವೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಮರ್ಥನೆ ಇಲ್ಲ.

ಕೆಲವರು ಈ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕು ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಈ ವೃತ್ತಿದಾರರನ್ನು ತೆರಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಮಸೂಮೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕರ, ಪ್ರವೇಶ ಕರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದೂ ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಇಂತಹ ಫೀಸು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವಾಗಲೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಪಕ್ಷಪಾತ

ತೋರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಕೆಲವರಿಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹರಾಜು ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆ. ಫೀಸು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ, ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಲು ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಫೀಸು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಿರುಕುಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲೆಕ್ಟರರು ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾದರೆ, ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲಿದೆ.

ಇನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಕುರಿತು, ಮತದಾನ ಕುರಿತು ಸಂದೇಹ ಬಂದಿದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 7 ಮತ್ತು 108 (ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಕಾಯ್ದೆ) ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ತರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೇಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೇಲಿದ್ದಾಗ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರಿದರೆ, ಏಕಪಾತ ತೋರಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ನಿಯಮ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರುವೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಆಡಳಿತ, ಅಧಿಕಾರ ಕುರಿತು ಒಳ್ಳೆಯ ಆದಕಾರ ನೀಡುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

(21.12.1953ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀತಿ

(ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು):- ಮಾನ್ಯರೇ, ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ನೋಂದಣಿ ಕುರಿತಂತೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಮೀರಿರುವ ಕೇವಲ 66 ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ಬಾಕಿಯಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅನೇಕ ಸಂಘಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ 17000ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಅಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಾಕಿಯಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಳಂಬವನ್ನು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಿಸುವುದು ಸಲ್ಲ. ಸಂಘಟಕರು ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ದೀರ್ಘ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ವಿಳಂಬವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಘಗಳು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸ್ವತಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಆದೇಶವನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯೂ ಸಹ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತ್ತು.

ಅದರೆ, ಈ ಅನಿವಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30ರಿಂದ 35 ಸಂಘಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಈ 40 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ನೇಮಕದಿಂದ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 400 ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 11,000ವನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೆಲ್ಲರೂ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ಅರ್ಹ ಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೆಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಲು ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಅವರನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೆಂದು ನೇಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾದಂಥ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಕೇವಲ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಈ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕಾರ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಷ್ಟೇ ಜವಾಬುದಾರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳು ಅನರವೇ ಅನು ಬಿಕ್ಕೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಕರೊಂದಿಗೆ ಪೈಪರಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಸಂಘವು ಈ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಗರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಹಾಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಹಾಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಈ ಬಿಕ್ಕೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲಾವೆಂಬುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಬೇರದಲ್ಲಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ ನಾನು

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಂಘಗಳ ಮಹಾಮಂಡಳಗಳು ಈ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಆಂತರಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರೂ ಸಹ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವರು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನೇಮಕ ಮಾಡದೆ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಶೇಷ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರನ್ನು ಸಹ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ವಿವಿಧ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವರು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಹಾಮಂಡಳಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಯೂನಿಯನ್ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಂಘಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಅವು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎತ್ತುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಬಾಹ್ಯ ನೆರವಿನ ಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದಾಗಲೀ ದೊರೆಯುವಂಥ ನೆರವಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಬಾರದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲ ತಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ನೆರವು ಆಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ನೆರವನ್ನು ಕೇವಲ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನೀಡಬೇಕು. ಅನಂತರವೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಘ ಬಾಹ್ಯ ನೆರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆಗ ನಾನು ಅದನ್ನು ಅದು ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಂಘವು ಸಹಕಾರ ಶತ್ರುವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು, ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅಂಥ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಸಂಘವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ವೇತನದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕು, ಸಂಘವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ನೆರವನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅಂಥ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಈ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ಇನ್ನಿತರ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಇತರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ, ಅವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಘಗಳಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಸಂಘಗಳಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಮಹಾಮಂಡಳಿ ಸಂಘಗಳಾಗಿರಲಿ ಅಂಥ ಹಲವಾರು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸೌನಾಯ್ಕರವರು ಬಾಂಬೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆದ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ವಾಸ್ತವ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದೀಗ ತಾನೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಜನರು ಮೊದಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಆನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ಟೀಕೆಯು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕೈರಾ ಜಿಲ್ಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಸತಾರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಸತಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಭಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿರುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಹಕಾರಿ ಧುರೀಣರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾಗಲಿ ಅಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗತ್ಯ ನೆರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಖಾಂಡೇಶ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಜನರಿಂದಲೇ ಮೊದಲು ಒಲವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೇ, ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶೋಲಾಪುರ್ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಕುರಿತು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ವಾಸ್ತವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾಂತರ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಣಕಾಸು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಪುನಿಂಗಡಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತಾನು ಶೇಕಡಾ 1/2ರಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತಾನು ವಿಧಿಸಿದರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕೇ ವಿಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಂದಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಶೇಕಡಾ 1/2ರಷ್ಟನ್ನು ಕಮಿಷನ್ ಆಗಿ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯಾಯವೆಸಗಿದಂತೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶೋಲಾಪುರ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಶೇಕಡಾ 5 1/2ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶೋಲಾಪುರ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಸಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶೋಲಾಪುರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ನಗದು ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 4 1/2 ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಿಕೇ ಹೊರತು ಶೇಕಡಾ 5 1/2 ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಣಕಾಸು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲೂ ಸಹ ಶೇಕಡಾ 4ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯಿರುವಾಗ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಧಿಸಿರುವ ಶೇಕಡಾ 4 1/2ಯಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಸರ್ಕಾರ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ನೀಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನಂತರ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ವಂತಿಗೆಯ ಬಗೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಸಹ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಈ ರಿಯಾಯಿಟಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಸರ್ಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ 8,75,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 2,50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ 11 ಲಕ್ಷ

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಹಣ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವೆಸಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೊತ್ತಾಲೆಯವರು, ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಲಿಯು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳೂ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಲಿಯು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಅವರು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಲಿಗೆ ದೂರು ನೀಡುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿ ದೃಢತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಲಿಯು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಸಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಲೋನ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ನೆರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಹ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಲೋನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಡಾ: ಗಾಡ್ಗಿಳ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಲಹೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದೊಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಲೀ ಆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೆರವು

ನೀಡಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಥದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆಲ್ಲಿನ ಜನತೆ ಅಗತ್ಯ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಘದ ಪರವಾಗಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.

ಮಾನ್ಯರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತಾದರೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕತೆಯೆಂದರೆ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಧರ್ಮಿಣರಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ನೀತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವವಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಗಳಂಥ ಮತ್ತೊಂದು ಮಗ್ಗುಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಈ ಮಗ್ಗುಲೂ ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು, ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸಹ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಯಾವ ಅಗತ್ಯವೂ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆಯೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಹ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಅಥವಾ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಾಣುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು,

ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಸಂಘಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬಾರದವು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ದೇಳುತ್ತಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎಸ್. ಜಾಧವ್:— ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳ ಬಗೆಗೆ ಏನು ಹೇಳುವಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:— ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘ ಸಹ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಘ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆಂದರೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘವೊಂದೇ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಘವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರದೆ ಹಣಕಾಸು, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಖರ್ಚುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 112 ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು 4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾದುದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು 257ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನಾವು ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದಾಟಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಾವು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಡಕಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು, ಯಾವ ಸಂಘಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಅವು ನಿಜವಾಗಿಂಥೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ಮತ್ತು ಅವು ನಿಜವಾಗಲೂ ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ವಾಸ್ತವ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಗೇಣಿದಾರ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ

ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳೆಂದು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಗಣನೀಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳು ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಹಾಗೂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಘಟನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಸಂಘಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವು ಹೊಸ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಪಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಸಂಘಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂಘಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಕಾಸು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವು ಹಣಕಾಸು ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಲೀ ನೆರಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದರ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಘಾಸಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಾಧನೆ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಣಕಾಸು (ಪತ್ತಿನ) ಸಂಘವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾವು ಕೇವಲ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ, ಇವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅವು ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗದಗ್ ಪತ್ತಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರುವ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಪತ್ತಿ ಪರಿವಾಟನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಹ ಏಷ್ಠು ಪ್ರವರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡಾ 15 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿ ಗಣನೀಯವಾದುದೇ ಹೊರತು ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಯಕೂದ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಆಗರೈವಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ನಾವು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಎದುರಾದವು. ಆಹಾರ ಪನಾರ್ಥಗಳೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೊಂದಿರದಿದ್ದ ಪತ್ತಿ ಅಥವಾ ತಂಬಾಕು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೊಡೆದುಹಾಕಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾರಾಟಗಾರರು ತಮ್ಮ ಗುಪ್ತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿರುವರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾರಾಟಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರ ಗುಪ್ತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಂಥ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಉಗ್ರಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಉಗ್ರಾಣಗಳು, ಉಗ್ರಾಣ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚಾಧವರವರು ಉತ್ತರವನಾ ಸಂಘಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿರುವರು. ಆಮಾ ಉತ್ತರವನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಲೂ ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅದು ಕೃಷಿಯಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿರಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಚಳುವಳಿಯು ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಿಕ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಾತಿ ಸಾಧಿಸಿದವಾಗ ಅವರು ಈ ಹಣಕಾಸು ಪ್ರಗತಿಯು (ಕೆಡಿಟ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್) ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಏಕೆ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವತನಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡಕತ ಪುಂಡಲಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೂ ಸಹ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಸರಳವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಡಕತ ಪುಂಡಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಅರಿವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಪರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ "ನಾವು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ವಿನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರಿಂದ ಹಣಕಾಸು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೈಜವಾಗಿ ಜಂಟಿ ಕೃಷಿಯು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯುಕ್ತ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ನಾವು ಒಮ್ಮೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಂಘಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಏತ ನೀರಾವರಿ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತೂ ಕೆಲವು ಆರೋಪಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವಷ್ಟು ಹಣದ ವಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಂಜಿನ್ ಆಳವಡಿಸಿ ನೀರು ಪೂರೈಸುವಂಥ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ಆರ್ಥವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏತ ನೀರಾವರಿಯು ರೈತರು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನದಿಗಳನ್ನು ಬಹಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬವೃದ್ಧಿಗೆ ನದಿಗಳನ್ನು ಬಹಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಟ್ಟ ಮಾಡುವುದು, ಎತ್ತುಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವಿರುತ್ತವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಮರ್ಪಕವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆಗತ್ಯವಿರುವ ಬಾಡು ಹಣದ ಕೈಪಿ ಕನಿಷ್ಠ ಈಕಡಾ 35ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆವೆಂದು ದೂರಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯು ಜಟಿಲವಾದುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅದು ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪಿಪಿಲ್ ಹಾಗೂ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಿಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬ ಅಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಈ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನವಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಭವವು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಕೃಷಿಕರು ನೀರನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಲಚ್ಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರೈತರು ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬಯಸಿದಂತಹ ಕೆಲವು ರೈತರು ಅವಕ್ಕೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಬೆಲೆಗಳು ಅಸಮಂಜಸವಾದವುಗಳೆಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಯಂ ಬೆಂಬಲಿತ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಕಷ್ಟ ಪಾತ್ರವಿರಬಹುದು. ನೀರನ್ನು ಹಡೆಯುವಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಖತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿಕರು ಋಣಂಶ ಎರಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರೀ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೃಷಿಕರಿಗೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಪಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವಂತಹ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿಕರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಾಗಿವೆ. ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ, ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಧೈಯೋದ್ದೇಶವು ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಈ ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವಂತಹ, ಜನರು ಮುಂದುವರಿದಿರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ಸದರಿ ವಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿವೆ; ಆದರೆ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಭೌತಿಕ

ಪ್ರಗತಿಯನ್ನರ್ಥೈಸಿ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಹಿಂದಿಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ತಾವು ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡುಪಲ್ಲೂ ಹಿಂದಿಳಿದಿರುವಂತಹವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿಳಿದಿರುವಂತಹವೆ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೂಲಭೂತವುಗಳಾಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ ನಿಂಬಿಯನ್ನು ಕುಣುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಉನ್ನತಿಯ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಯೋದ್ದೇಶವು ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಮನಗಾಣುವಿರಿ. ತಾವು, ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದೆನಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಮನಗಾಣುತ್ತೀರಿ.

ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯೇ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹುಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂತಹ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಏನು. ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾವೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಬಂದೆ. ಆದರೆ ಬಾಗಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ತ್ಯಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಜನರಿರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡಿವಾಗಿಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಆವಿರತ ದುಡಿಮೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಜನರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ವಿಶ್ವಾಸನೀಗ್ರವಾದುದಾಗಿವೆ ಸಖಗ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊರತಾಗಿ, ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಜನರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಆಯವ್ಯವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಮದ್ದು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೆಚ್ಚು ಹಾಗೂ ಮಂಜೂರಾತಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬನ್ನು

ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ವಿಸಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಜನರ - ನೌಕರರು ಮತ್ತು ನೌಕರೇತರರೇವರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಇದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಟಿ. ಸರನಾಯ್ಕ:- ಈ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗದಿದ್ದುದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಬಯಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕಳುಹಿಸಿರುವಂತಹ ಎಲ್ಲ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವಂಥ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿರುವವರೆಗೂ ಕೆಲವು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳಂತಹ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೂಡ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವರ್ತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ

ಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾನು ಸಚಿವರುಗಳ ಸಹಜ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಜ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕರಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಾಪಾತ್ರನೇ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪರಿಶರ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸರಕುಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಲಭ್ಯವಿರದಿರುವಂತಹ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೇ ಹೊರತಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು.

ಅದೇ ರೀತಿ, ನೂಲು ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅರಣ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಗುತ್ತಿಗೆವಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ಅಂವಾಯಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾವು 2,000 ರೂ.ಗಳವರೆಗಿನ ಮೊಬಲಗಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ, ಟೆಂಡರ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಅಪ್ಪಾನ್‌ಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವುದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಇತರ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಟೆಂಡರ್ ಶೇಕಡ 5ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಟೆಂಡರ್‌ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಆದೇ ರೀತಿ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಓಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಪತ್ರಸಂಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಕ್ಷಗಳ ಆಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕಂಪಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸುತ್ತೋಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದರೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪರದಿಯಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಾನು ಅದು ಯೇನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬಾಂಬೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಬಾಂಬೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಚಿವರುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು ಸಹ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯು, ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಯೋಶಿಯವರು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಅವರು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನುಣುಪಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಘಟಿಸಿದ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಈವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, 1946ರಿಂದ 1953ರವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 1,42,00,000 ರೂ.ಗಳ ಸಾಲ ನೀಡಿದುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಚಳುವಳಿಯು ಕೂಡ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲವೊಂದರಿಂದಲೇ ಈ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಸಹಕಾರದ ತತ್ವವೇನೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಚಳುವಳಿಯು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಚಳುವಳಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದರೆ ಚಳುವಳಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಸಂಘಟನೆಯು ಆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಂಘಗಳು ಈ ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು

ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಹಾಗೆ ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘದ ಹೇರು ಬಂಡವಾಳವು 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದ್ದು, ಆ ಪೈಕಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಎತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಹ ನಿಧಿಗಳ ಚೋತೆಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಕೂಡ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಆನಂತರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಈಗ ತಾನೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಿಂದ, ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ, ಸರ್ಕಾರವು, ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ 22 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಂದ 25 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಹಣ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಸಾಲವಾಗಿ 34 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಿದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಹಣದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಸರ್ಕಾರವು ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಜಾರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಖಂಡಿತ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ನಂತರ, ಅವರು, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದರು, ಅದು ನಿಜ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 3ರ ಬಡ್ಡಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಹಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವೂ ಸಹ ಅದು ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಹೊರತು, ಶೇಕಡಾ 3ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಾರದು.

ಅಂತೆಯೇ, ಸರ್ಕಾರವು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಂದೋಲನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಜನರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಲವನ್ನು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಜೋಶಿ:- ಹಣ ಮರುಸಂದಾಯದ ಅವಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? 35 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗ 25 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:- ಅದನ್ನು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಹಣಕಾಸು ಸಂಘವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಜೋಶಿ:- ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಳಂಬ ಉಂಟಾದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಳನ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಒಂದು ವೇಳೆ, ಜಮೀನನ್ನು ಸಹಕಾರ ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದರೆ, ಆಗ ಅಲ್ಲೂ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ವಿಳಂಬವು, ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹೊರತು, ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ವಿಳಂಬ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ವಿಳಂಬವು ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾರ್ಧಿಯವರು ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕರ್ಜತ್ ಡೈರಿ ಸಂಘದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅದರ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಪ್ರಕರಣ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯು, ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಂದರೆ ಗುಜರಾತಿನ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ಗುಜರಾತ್, ಹೀಗೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಇಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿ ತೀರಾ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಕರಜತ್ ಡೈರಿ ಸಂಘವನ್ನು ಕರಜತ್‌ನ ಸಮುದಾಯ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಬ್ಬಿನ ಅಂಶಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಡೈರಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ಹಾಲು ಮಂಡಲಿ ಹಾಲು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ಹಾಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಂತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವು ಹಾಲಿನ ದರವನ್ನು ಸಹಾ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಆ ಸಂಘವು ಸೂಚಿಸಿದ ದರಗಳು, ಸರ್ಕಾರವು ಪಡೆಯುವ ಹಾಲಿನ ದರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಮುಂಬಯಿ ಹಾಲಿನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಲೀಟರಿಗೆ 14 ರೂ.ಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಘವು ಬೇಡಿದ ದರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂಘವು, ಅನಂದ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಲು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದರವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಸಂಘದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವರು ಲೀಟರಿಗೆ 14 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದರ ಸೂಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ಸಂಘದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಮೇಲೆ ನರಾಕರಿಸಲಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಆಂದೋಲನ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಲೋಚನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ದೂರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಜನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದೆಯೇ (ಹೊರತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರದೇ ಇರುವ ಜನರೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ; ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಅವರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರ ಹೊರತಾದ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ, ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ದೂರುಗಳು ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾರ್ಡ್ ಅವರ ದೂರು ಏನೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನಾನು, ಅವರ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷವಾಗಿರಲಿ, ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯು ಸಂಬಂಧಪಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ತಾವಷ್ಟೇ ಅನುಸರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು. ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ದೂರು ಬರುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಆರೋಗ್ಯಕರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮೋಸಗಲು ಮತ್ತು ದುರ್ಮನಿಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ದೂರುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಮೋಸ ಅಥವಾ ದುರ್ಮನಿಯೋಗವು ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ, ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಕೇವಲ ಸಿವಿಲ್ ಕ್ರಮವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು

ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಅಥವಾ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಜವಾಬುದಾರರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಗುಣಗಳು ಇದ್ದ ಹೊರತು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಯಾರು ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವರೋ ಅಥವಾ ಸಂಘದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಘದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ವರ್ಗವು, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮೋಸ ಅಥವಾ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೋಸಗಳು ಅಥವಾ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಅವಶ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಔಪಚಾರಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೋರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಸ ಹಾಗೂ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವು ಉಪೇಕ್ಷಿತವಾದವುಗಳೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೋಸ ಹಾಗೂ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮೊತ್ತವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೊಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯನಿರತ ಬಂಡವಾಳದ ಶೇಕಡಾ ಒಂದರಷ್ಟು ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಕೃತ್ಯಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಈ ಮೋಸಗಳು ಅಥವಾ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಗಳು ಬಹಳ ದೂಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸೌನಾಯಕರವರು, ಪಚಪುರ ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೋಸವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯು, ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರನೆಂದು ಆಪಾದಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತನಖೆಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರನೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಕ್ಷ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೇ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ನಸುಶಿರ್ ಸಿ. ಭದೂಚ:- ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್:- ಆದರೆ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಸಹ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನೇ ಮುದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಂಯೂ ಯಾವುದೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಾಣುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಯಿತು.

(18.3.1954ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

[ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ನೋಂದಣಿ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಘಗಳ ನೋಂದಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ ಅನಗತ್ಯ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಲಾಖೆಯ ಹತ್ತಿರ ಕೇವಲ 66 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 17000ರಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ನೋಂದಣಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ನೋಂದಣಿ ವಿಳಂಬವಾಗಲು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಣರಲ್ಲ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು ಅಗತ್ಯದ ಮಾಹಿತಿ, ದಾಖಲೆ ನೀಡದಿರುವುದೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಲು ಕೇಳಿದರೂ ಬೇಗ ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ವಿಳಂಬ ಅನವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು, ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಂಘಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ದೂರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹಾಗಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 30-35 ಸಂಘಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ 400 ಜನ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಅರ್ಹರಾದ ಜನರು, ನೇಮಕಾತಿ ಆಗುವ ಮೊದಲು ಸಹಕಾರಿ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ತಪಾಸಣೆಯು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೆಲಸವು ಕೇವಲ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಸಂಘಟನೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ, ಮತ್ತು ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ರೈತರಿಗಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಘಟಕಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳು ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಸರಕಾರವೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಫೆಡರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಡಿಟ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಸಂಘಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಕರಿಂದಲೂ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಸೂದೆ 1954

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು):- ಸರ್, ನಾನು ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘಟನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಸೂದೆಯನ್ನು (L.A. Bill No. XXI, 1954) ಸಭೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುವೆ.

ಸಭಾಪತಿ:- ಬಾಂಬೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಎಂ.ಪಿ.ಪಾಟೀಲ:- ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲೆಂದು ಈ ಮಸೂದೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1946ರಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 1946ರಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಆಡ್-ಹಾಕ್ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಈಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಆಡ್-ಹಾಕ್ ಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನಿಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡ್-ಹಾಕ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ. ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅನುದಾನ, ಸಾಲ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಇಂತಹ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಈಗ ನಾವೂ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ-ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳದೆ, ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುವೆ. ಅನುಸೂಚಿ 4ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂವಿಧಾನವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುಸೂಚಿ 11ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಏಳರಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಿದೆ. ಮಂಡಳಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿ ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆ.

ಮಂಡಳಿಗೆ ಉಪಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 13, 14, 15 ಅನುಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಮಂಡಳಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. 20ರಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ, ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡಳಿ ತನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲೂ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಅನುಸೂಚಿ 21, 22ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. 26ರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ, ತಪಾಸನೆಯ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಸರಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಡಿಟರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತದೆ.

(ಮಸೂದೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- ಸರ್, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗಿಯಾದುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಬಹುತೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಸೂದೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮುಖ ಆಕ್ಷೇಪ ಇರುವುದು ಮಂಡಳಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತು. ಮಂಡಳಿಗಾಗಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲೇನಿದೆ? ಪ್ರತಿ ಸಮಿತಿ. ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಬೇಡ ಎಂಬುದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಆಗಬಹುದೇ? ಈ ಸರಕಾರವು ಜನರಿಂದ ಚುನಾಯಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದಾದುದನ್ನು, ಮಂಡಳಿ ರೂಪಿಸಿ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸುವುದು ಸರಕಾರದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ; ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸರಕಾರಗಳೂ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸಿ, ಕೆಲಸದ ಸ್ಥರನ್ನು ನಾಮಕರಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವೆಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಶಾಲಿಗೊಳಿಸಿವೆ.

ಎಸ್.ಜಿ. ವರ್ತಿ: ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಬೇರೆ ತೆರೆನಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಮಂಡಳಿಗಳಿವೆ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ. ಸರಕಾರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಂಡಳಿ ರಚಿಸುವುದಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಅಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಆಗಲಾರದು. ಈ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಜನರನ್ನು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿ ಸದಸ್ಯರು ಆಯ್ಕೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಸೂದೆ ರೂಪಿಸಲು ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ, ನೀಡುವ ವಿಚಾರ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಜನರನ್ನು ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾರದು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜನರನ್ನು ಆಯ್ದು ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲ, ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತುಹೋದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಭಯ ನಿರಾಧಾರವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಡಿ.ಎಸ್. ಶಹಾ ಎಂಬ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದೆವು ಅವರು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಗಲಿರಳೂ ದುಡಿದ ಕಾರಣ ನಾಮಕರಣ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಸ್.ಜಿ. ವರ್ತಿ: ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರಾಗಿದ್ದರು?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ ಅವರು ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಅವರು ಶಾಸಕರಾಗುವ ಮೊದಲು, ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಿಂತ, ಮಾಡಿದ್ದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಸರಕಾರ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಜನರ ಜ್ಞಾನ-ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೇ ಇದ್ದರೆಂದಲ್ಲ. ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧೆ ಅವರಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಸಮಿತಿ, ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ; ತಿಳಿಯದು. ಈ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏಕೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಬರುತ್ತಿದೆ?

ನಾಸೀರ ಭರೂಚ: ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳು: ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕ ಸಮಯ ಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಹೌದು.

ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳು: ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸಭೆಯನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

(ಮರುದಿನ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ಮುಂದುವರೆದ ಸಚಿವರ ಉತ್ತರ)

ಎಂ.ಪಿ ಪಾಟೀಲ: ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕೆ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು 11ನೇ ಅನುಸೂಚಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಆಗತ್ಯದ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವುದು ವಿಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಂಡಳಿಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಒದಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಟೀಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯು ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಆಯವ್ಯಯ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯ, ಹಣಕಾಸುಗಳ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಭೆಯು ನಿಯಮಿಸುವ ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿ ಮಂಡಳಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಂಡಳಿಯ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯದ ಬಗೆಗೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿದೆ. ಇದು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗವು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿ, ಕೈಮಗ್ಗ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು

ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚಿಸಲು, ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಸಮನ್ವಯದ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಂಡಳಿಯು ಸರಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನ, ಮುಂಗಡ, ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಯಿಂದಲೂ ಅನುದಾನ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಇತರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ ದಾನ ದತ್ತಿ, ಅನುದಾನ ಪಡೆಯಲು ಆಸ್ತದವಿದೆ. ಈ ಹಣಕಾಸಿನಿಂದ ಮಂಡಳಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದೆಂದರೆ ಮಂಡಳಿಯು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮೊದಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ದೇಶಮುಖರು, ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಆಧರಿಸಿ ಇಂತಹ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಣಕಾಸು ಪೋಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬರುವ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿ, ತಾವೇ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡಳಿ ಇದನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವೆಚ್ಚ ಬರುವುದಾಗಲಿ, ಮಂಡಳಿ ಅದನ್ನು ಭರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಮಂಡಳಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎತ್ತಿತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು, ಇದು ನಿಜ. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂಡಳಿಯು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಮಾರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಂಬಂಧ, ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈವರೆಗೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸರ್ವೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮನು ಸುಭೇದಾರ ಸಮಿತಿಯು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೈಮಗ್ಗ ಮತ್ತು ಚರ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸರ್ವೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಎಸ್.ಜಿ. ವರ್ತಿ: ಸರ್, ಇದೀಗ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮಸೂದೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟು ಮಾಡಲಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೊಂಡು, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರಲೆಂದು ಬಯಸುವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಮಂಡಿಸಲು ಬಯಸುವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ನಾನು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವೆ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಗೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏನಾದರೂ ವಿವರಬೇಕಿದ್ದರೆ ಈಗಲೇ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಸಭೆ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಮೂಲ ಮಸೂದೆಯನ್ನೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಸ್.ಎಂ. ಜೋಶಿ: ನಾನು ಮಸೂದೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಬಯಸಿರುವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಯಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಾಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಇದೇ ಮಸೂದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಯಂತ್ರಮಗ್ಗದವರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಒಂದಗುತ್ತದೆ; ಮಸೂದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಂತ್ರಮಗ್ಗಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಸಿವೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ವಿವೇಚನೆ ಬಳಸಿ ಇವರನ್ನೂ ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಮಗ್ಗಗಳಾಗಲಿ, ಕೈಮಗ್ಗಗಳಾಗಲಿ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಂತ್ರಮಗ್ಗಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದಾಸೀನರಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳ ಕೆಲವು ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಘಟನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

(22 ಮತ್ತು 29, ಮಾರ್ಚ್ 1954ರ ಕಲಾಪ)

ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ:- (ಸಹಕಾರಿ ಸಚಿವರು) ಸರ್, ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭರೂಚಿ ಅವರು, ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರನ್ನು ತುಂಬಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ವೋದಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಸಭೆ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆ ಅರಿಯುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಚಿವರು ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೆಂದರೆ;

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಲ್. ಮೆಹತಾ

ಶ್ರೀ ದಿವಾನಜಿ

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಪಟವರ್ಧನ

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ

ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅರ್ಥವಾಗಬಹುದು. ಅವರೆಲ್ಲ ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದೇ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ದೊಡ್ಡ ಅರ್ಹತೆ ಆಗಿದೆ. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ.

ನಾಸೀರ ಭರೂಚಾ: ನಿಮಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಜನರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್: ಸರ್, ಯಾರು ಸಿಕ್ಕರು, ಯಾರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನ ಸೆವೆಸಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ವಿಚಾರಾರ್ಹ ಇತರರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ವೋದಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಸರ್ವೋದಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಜನರೂ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸರ್ವೋದಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುವವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕದಮ ಅವರ ಆರೋಪವಿದು. ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದೆಂದರೆ, ಅದು ಅಜ್ಞಾನವೇ ಸರಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಅವರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ತೋರುವ ಹೇಳಿಕೆ. ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯು ವರದಿ ನೀಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಓದಿ ತೋರಿಸುವೆ.

“ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆರಂಭಿಸಲು ಪ್ರಮು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ”

ಸರ್, ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ಆಯ್ದು ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೋದಯದೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಇವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದವುಗಳು. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಪಡೆಯಬಹುದು! ಅವು ರಹಸ್ಯ ವರದಿಗಳಲ್ಲ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವರದಿ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ವಿವರ ತಿಳಿಯುವುದೆಂತು?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಇನ್ನೂ ಆಪಾದನೆ ಎಂದರೆ; ಸರ್ವೋದಯದ ಜನರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಟೀಕೆಯಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು, ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜಪಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರವನ್ನು ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ವದ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ವೋದಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ವಾಸ್ತವ ಎಲ್ಲ

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ತಪಾಸನೆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಹಮತವಿದೆ. ಅಂತಹ ತಪಾಸನೆ ನಡೆಸಲು ಈ ಮೂರು ಜನರ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಮೆಹತಾ

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ಜಿ. ಕರ್ವೆ

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎ. ಶಹಾ

ಇವರು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಹ ಸದಸ್ಯರು. ಈ ಸಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆ. ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಸಚಿವರು ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವ ಮೊದಲು ಅದಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಮಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಸದನದ ವಂದಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಹೌದು ಸರ್, ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭರೂಚ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಗೆ ರೂ. 60 ಸಂಬಳ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ನಾವು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ತಜ್ಞರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಸೇವೆ ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಜ್ಞರು, ಹೊರತು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪರಿಣತರಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದರೆ ಸರ್ವೋದಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸದನ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವೆ ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ|| ವರ್ತಿಯವರು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಗುಂಪಿನ ಗೃಹಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಹಣವು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ

8-10 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೋಂದಣಿಯಾಗಿವೆ. ಅವು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮನೆಗಳೂ 8-10 ಸಾವಿರ ರೂ. ವೆಚ್ಚವೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ರೂ. 12000 ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಇದೆ. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾಡಲಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಹಣವೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಧನವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ 6000 ರೂ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಪಡೆದ ಸಾಲ ಮರಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬನು ಮನೆಗಾಗಿ 30-40 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಲದ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರದು. ಕಾರಣ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಲದ ಅನುಕೂಲವಿರುವುದನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ವಿಷಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 4 $\frac{1}{2}$ % ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚು, ಇತರ ಖರ್ಚು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಲವನ್ನು 4 $\frac{1}{2}$ % ದಂತೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಲವನ್ನು 4 $\frac{3}{4}$ % ದಂತೆ, ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಲವನ್ನು 5% ದಂತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮರು ಪಾವತಿಸುವವರಿಗೆ $\frac{1}{2}$ % ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಸಾಲವೂ ಸರಳವಾಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಗೃಹಸಾಲದ ಯೋಜನೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿವೆ.

(13.9.1955ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಹಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯು ಬೇಡವೆಂದು ಹಿಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಇದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಸಂಬಳ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸರಕಾರ ಸಂಬಳ ನೀಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯೇ ತಮಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1930-35 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಯಮಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿತ್ತು. ಹಣಕಾಸು ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ತಕ್ಷಣ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ, ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿತು. ಆಗ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಎಂ.ಪಿ.ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ: ಆ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರಲ್ಲಿಯ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಗ್ರಾಮದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರವು ಭೂ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಗುಂಡಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಮಿತಿ

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಆ ಸಮಿತಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ; ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗುಮಾಸ್ತರ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಈ ಭಾಗ ಗಮನಿಸಿ;

"1934ರಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಕಮೀಷನರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಿವರದ ಮೇರೆಗೆ, 9136 ಒಟ್ಟು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಲ್ಲಿ 2504 ಜನರು ತಮ್ಮ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1816 ಜನರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೊರಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. 91 ಜನರು ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ."

ಇದರಿಂದ ವಂಶಪರಂಪರಾಗತ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನಾವು

ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಹಕ್ಕು ರದ್ದತಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಂಗಪ್ಪನವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು) ಸರ್, ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವೆ. ಕೆಲವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅವರ ವಾದವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಈಗ ಸರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪವೇ ಬದಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು, ಪಟೀಲರು ಮಾತ್ರ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸುಭೇದಾರರು, ದೇಶಪಾಂಡೆ, ದೇಸಾಯಿ ಮುಂತಾದವರೂ ಇದ್ದರು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದೆಂದರೆ, ಅದೇ ಹಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕವೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವೀಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವೂ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬರಲಾರದೆಂಬುದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಸ್ಥಾನ ಉನ್ನತವೇ ಇರಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳದ್ದೇ ಇರಲಿ ಅದು ವಂಶದ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲಾರದು. ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುವ ತತ್ವ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ; ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಹುದಾದರೂ, ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅದು ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ, ಪಟೀಲರಿಗೆ ಈಗ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಗೌರವಧನ ಕಡಿಮೆ ಎನಿಸಿರಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶ್ಯಾನುಭೋಗ, ಒಬ್ಬ ಪಟೀಲಿರಬೇಕು. ಸರಕಾರ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಹೊಂದುವುದೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅದನ್ನಂತೂ ನಾವು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾನುಭೋಗ, ಪಟೇಲರ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪದಿರುವುದೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಿರುವುದರಿಂದ ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮರಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಹಲವು ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಪೂರ್ವಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಬೊಂಬೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಲಾಠಿ (ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿ)ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆದು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಂತೆ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿತು. ತಲಾಠಿಗಳ ನೇಮಕದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಬಂದಿದೆ. ಬೊಂಬೆ ರೀತಿಯು ನಮಗೂ ಪಾಠವಾಗಬಹುದು. ವಂಶಪರಂಪರಂಗತ ಜನರಿಗಿಂತ ಸರಕಾರ ನೇಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸ ಬಲ್ಲರು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳು, ಕೊರತೆಗಳು ಇದ್ದರೂ, ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ.

ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಎತ್ತಿತೋರಿದೆ; ನಿಜ. ಮೊದಲನೆಯದು ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆ. ವಂಶಪರಂಪರಾಗತ ಆಡಳಿತ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರಧನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ನೌಕರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲು ಸಂಬಳ ನೀಡಬೇಕು. ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಅದನ್ನು ರೂಢಿಗೊಳಿಸಲು ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರವೇ 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ, ಇದು ಇಂದಿಗೂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಜಟಿಲಗೊಂಡಿದೆ. ಆಗ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಐದು ಬಗೆಯ ಐದು ತೆರನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಬಾಂಬೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪಟೀಲರು ಮಾತ್ರ ವಂಶಾನುಗತವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ನೌಕರರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಂತೆ ಸ್ಥಿತಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೊಡಗು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಕಾರದ ನೇಮಕಾತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಟೀಲರು, ಶಾನುಭೋಗರು ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗಿದೆ. ಇವರ ಸಂಬಳಗಳೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪರವಾಗಿದೆ; ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗುಲಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ. ಎಂದರೆ ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು.

ಕೆ. ರಂಗಪ್ಪ: ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ಈಗ ತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

(ದಿ. 28.12.1956ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಬೊಂಬಾಯಿ ಟೆನೆನ್ಸಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ 1957

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು) ಸರ್, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಅವೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಉಳಿಮೆದಾರನ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಭೂಬಾಡಿಗೆ. ಬಾಂಬೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಧಿ ನಿಗದಿತಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಎಪ್ರಿಲ್ ಒಂದರಿಂದ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆದಾರರೇ ಭೂ ಒಡೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಭೂಬಾಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಈಚೆಗೆ ಉತ್ತತಿಯ 1/6ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ 1955ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಭೂಬಾಡಿಗೆ ಮೌಲ್ಯದ ಐದನೇ ಭಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ರೂ. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದನ್ನು ಆಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅವಧಿಯನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 1/3 ಭೂಬಾಡಿಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 1/4 ಭೂಬಾಡಿಗೆ ಇದೆ. ಕೊಡಗು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 40% ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅವಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾನೂನಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಸರ್, ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನು ತರುವುದು ಸರಳವಾದುದಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಬೊಂಬೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ನಂತರ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಕಾನೂನು ತರುವುದು ಇನ್ನೂ ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಪ್ರಿಲ್ ಒಂದರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ತಾವು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಬಾಂಬೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಅವರು ಜಮೀನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ, ನಂತರ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ರೈತರ ಹಿತ ಕಾಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರುವವರೆಗೆ, ಬಾಂಬೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಆಗತ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ

ಸರಕಾರವು ಆ ಕಾನೂನಿನ 32ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರುವ ತನಕ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಭಾಗದ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಜಮೀನು ಬಿಡುವಂತೆ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾರಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ನಾವು ಬಾಂಬೆ ಕಾನೂನಿನ 31 ಸೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮಸೂದೆ ಮಂಡನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿದು. ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾಗಲಿ, ಭೂಮಾಲೀಕರಾಗಲಿ ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನು ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಕಾರಣ ಯಾವ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡೆಯಬಾರದು ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ಬಂದಾಗ ಇದು ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆ.

ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳು: ಮಸೂದೆ ಮಂಡನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

(ಪಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕಾಂತ್ಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವರು ಚರ್ಚಿಸಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮಸೂದೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸುವುದು)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೈತ್ಲೂರ್ವಕ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಕೆಲ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ರಾಜ್ಯದ ಐದೂ ಭಾಗಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸದೆ, ಇಡೀ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಮಾಡುವ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನು, ದೇಶದ ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಮನಿಸಿಯೇ ಅಂಗೀಕಾರ ನೀಡುವುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸೂಚನೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಭೂಬಾಡಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮೂರರ ಪಾಲು, ಇಲ್ಲವೆ

ನಾಲ್ಕರ ಪಾಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರದೆ 1/2 ಬಾಡಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯ 1/2 ಭಾಗ ಬಾಡಿಗೆಯಾಗಿ ಪಡೆವ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆರರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

"ಸರಕಾರ ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ಭೂಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಭೂಮಿ ಆಧರಿಸಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ."

ಇದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಭೂಮಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ 1/3, 1/4 ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲ 1/2 ಬಾಡಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏಕರೂಪದ ಶಾಸನ ತರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಂತೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ತತ್ವ ಎಂದರೆ "ಉಳಿಮೆ ಮಾಡುವವನೇ ಭೂಒಡೆಯ" ಎಂದು ಭೂಮಿಯು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಒಡೆಯರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಬಲ್ಲೆ. ಜಮೀನ್ದಾರರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರುವ ಮೊದಲು ಈ ಬಗೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಾಧಕ, ಬಾಧಕ ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಪಡೆಯಲು ಸಮಿತಿ ಒಂದನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ, ನಾನೀಗ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಶಾಸಕರು, ಸರಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಆದರೂ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದರಂದು ಬಾಂಬೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಹಕ್ಕು ಹೊಂದುವುದಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಾಲೀಕರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಾವೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಆಸ್ಪದವಿದೆ. ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ, ಯಾವ ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಾವೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು, ನಿಬಂಧನೆಗೊಳಪಟ್ಟು ಸಿದ್ಧರಿರುವರೂ ಅವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 31, 1956ರ ಒಳಗಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ನೀಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಕಾನೂನು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಭೂಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವದು. ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಬಲ್ಲೆ, ಇದಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಸರಕಾರ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಭೂಬಾಡಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ, ಕಾನೂನು ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ;

"ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಭೂ-ಕಾನೂನು ಏಕರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಭಾಗ, ಬಾಂಬೆ, ಮದ್ರಾಸ, ಹೈದರಾಬಾದ ಭಾಗಗಳು, ಕೊಡಗು ಭಾಗ ಹೊಂದಿರುವ ನಿಯಮಗಳು ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನೇ ಅಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾನೂನು ಈಗ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ."

ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನು ತರುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಸಂದೇಹವನ್ನೂ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ಬರುವುದು ಖಚಿತ.

ಭೂಮಾಲೀಕರ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಭೂಮಿಯ ಮಿತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಟೆನೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೂ ಭೂಮಿ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಬಾಂಬೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಣಭೂಮಿಯನ್ನು 48 ಎಕರೆಗೆ ಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಿತಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ, ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಾಗುವಳಿದಾರನೂ 48 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒಣಭೂಮಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವ ಮಿತಿಯೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಭಾಗದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ, ಮೈಸೂರು ಭಾಗದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಕಾನೂನು ಆಗುವವರೆಗೆ ಇದೊಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹತ್ತಿರ ದೊಡ್ಡಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ, ಭೂಬಾಡಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯದೆ ಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗಬಹುದು

ಎಂದು ಕೆಲವರು ಶಂಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇರಬಾರದೆಂಬುದು ಸರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮಿತಿ ಹಾಕುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದೇ ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವೆ.

ಭೂಬಾಡಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಗುವಳಿದಾರ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಬಾಡಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು 3/4 ಇಲವೆ 2/3 ಭಾಗವೆಂದಾದರೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರಬೇಕು.

ಕೆ. ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ: ತುಂಡುಭೂಮಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮಸೂದೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುವ ಬಗೆಗೆ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ನಾವು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಸೂದೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕರೂಪದ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಬರುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗ ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತುಂಡುಭೂಮಿ, ಲಾಭದಾಯಕ ಭೂಮಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಿತು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಇದು ಸರಿ ಎನ್ನಿಸಿದರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವೀಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪರಿಹಾರಧನ ನೀಡಬೇಕು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ನಾನು ಮಸೂದೆ ಬಗೆಗೆ ವಿವರ ನೀಡಿರುವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸದನವು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು.

(25.3.1953ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಸೂದೆ 1957

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು) ಸರ್, ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಸೂದೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ನಾನು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಈ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕಂದಾಯ ಮಂಡಳಿ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್. ರಾಜ್ಯವು ಏಕೀಕರಣವಾಗುವಾಗ, ಈ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮಂತ್ರಿ ಪರಿಷತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ 1956 ನವೆಂಬರ್ ಒಂದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮಂಡಳಿ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ 8-9 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಅನುಭವದಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕಂದಾಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಚಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಈ ಮಸೂದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಆಯಾಭಾಗಗಳ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆ, ರೀತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್, ಈಗಿನ ಅನುಭವದ ಮೇರೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇತರಡೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಸುಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗ ಹಿಂದೆ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ಏಕೀಕರಣದ ನಂತರವೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೀರುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಂ ಶಾಖೆ ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಸರ್, ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಸೇರದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸೇರಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ

ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಿಂದ ಜನರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದು ತೊಂದರೆದಾಯಕ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದ ಕೇಸುಗಳು ಅಧಿಕ ಎನಿಸುತ್ತವೆಯೋ, ಆಗ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಇದೇ ತತ್ವ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎ.ಎನ್. ರಾಮರಾವ್: (ಷಡವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ) - ಅದು ಈಗಲೂ ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಹೌದು ಅದು ಈಗಲೂ ಇದೆ; ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್, ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ನಿಯಮ 4ರ ಮೇರೆಗೆ ಬರುವ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ನಾನು ಬಾಂಬೆ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನು 1925 ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಬಯಸುವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು, ಇಲ್ಲವೆಂದಿನ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿನಡಿ ಬರುವ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ನೇಮಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗಿನ ಕಂದಾಯ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಬಾಂಬೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎ.ಎನ್. ರಾಮರಾವ್: ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿನಡಿಯ ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೆ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಹೌದು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ವಿಚಾರ ಬೇರೆ, ಈಗಿನದು ಬೇರೆ. ಈಗಿನ ಚಿಂತನೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿರಬೇಕೋ, ಇಲ್ಲವೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದಂತೆ ನಾವೂ ನೀಡಿದರೆ ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಇದು ಸಮ್ಮತವಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನಡೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಚಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಇದು; ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಇದರಿಂದ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ.

(ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜಿ. ವೀರಪ್ಪ, ಎ.ಎನ್. ರಾಮರಾವ್, ಎಂ.ಪಿ.ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮುಂತಾದವರು ಭಾಗಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮತ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಆಕ್ಷೇಪ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತುಸು ವಿವರಣೆ ನೀಡಬಯಸುವೆ.

ಸರ್, ಮೇಲ್ಕನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಅರ್ಹತೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ 3ನೇ ನಿಬಂಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾದ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್, ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸರಕಾರ ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲು, ಹೊಸ ಅರ್ಹತೆ ಮಾನದಂಡ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಸರಕಾರ ನಿಗದಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವರ ಅರ್ಹತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಅರ್ಹತೆ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಸರಕಾರ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸದ ಸ್ವರೂಪ, ನೀಡುವ ಹಣಕಾಸು ಆಧರಿಸಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳನ್ನು, ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್, ಬೊಂಬೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿನಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಸುಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಸುಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆ ತೆಗೆದು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನು ಪರಿಚಯವಿರುವ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದ ಜನರನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಹೊಸ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸದನದ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದು, ಸದಸ್ಯರ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಪಡೆದು ಸರಕಾರ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆತಂಕ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳನ್ನು, ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ನೇಮಿಸುವ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದೆ; ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ| ರಾಮರಾವ್ ಅವರು, ಈಗಾಗಲೇ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳಿವೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಳು-ಎಂಟು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೇಸುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 769 ಕೇಸುಗಳು ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಸ್ವರೂಪದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಕೇಸುಗಳು ಸೇರಿಲ್ಲ.

ಎಂ.ಪಿ.ಎಲ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ: ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳಿವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಅದರ ವಿವರಗಳೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇವೆ. ನಾನು ನವೆಂಬರ್ 1, 1956 ರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕೇಸುಗಳ ವಿವರ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೊದಲ ಮೂರೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯ, ಎಲ್.ಎಸ್.ಜಿ, ಸ್ಟಾಂಪ್, ಮುಜರಾಯಿ, ಟೆನೆನ್ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಟ್ಟು 174 ಕೇಸುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಕೇಸುಗಳು 381 ಬಂದಿವೆ. ಹೈದರಾಬಾದ ಪ್ರದೇಶ ಭೂ ಕಂದಾಯ 150, ಮೋಟಾರ ವಾಹ 75, ಬಾಂಬೆ ಭಾಗ ಟೆನೆನ್ಸಿ 492, ಮದ್ರಾಸ ಭಾಗ 12 ಕೇಸುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 13 ಸಹಕಾರಿ ವಿಭಾಗದ ಕೇಸುಗಳಿವೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಬಾಂಬೆ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೇಸುಗಳೆಲ್ಲ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಕ್ಷಣೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಹೌದು, ಹಳೆಯ ಕೇಸುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕಂದಾಯ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಭಾರ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಮರಾವ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ನವೆಂಬರ್ 1, 1956 ರಿಂದ ಜೂನ್ 30, 1957 ರವರೆಗೆ 123 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಂಡಳಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ.

ಸರಕಾರ ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರಾದ ವೀರಪ್ಪನವರು, ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಹೊರೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ತಾನೇ ರೂಪಿಸುವ ನಿಗಮ, ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಹೊಸದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಚಿವರ ಕಾರ್ಯಭಾರ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಕಾರಣ ಏಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಕಂದಾಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಂಸ್ಥೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್, ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ತೆರನ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ. ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವೇ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಚಿಸಿರುವಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವೇ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಸರಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಾಂಬೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನೀಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಂಗದ ಪರಿಣತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿದೆ. ಅರ್ಹ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಜನರೇ ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಒಬ್ಬರು ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು, ಇಬ್ಬರು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮರುಪರಿಶೀಲನಾ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವ ಕೂಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸುಗಳು ಕಂದಾಯ ಆಡಳಿತದ ಕಾರಣ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಭವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಶಾಖೆಗೂ ಒಬ್ಬರು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, ಕಾನೂನು ಮೇರೆಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತದೆ.

ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದ ಕೇಸುಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯದ ದೀರ್ಘ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ತೊಡಕು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಇಡೀ ಕೇಸು ಹಾಗೆ ಸಲಹೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಲ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಒಂದು-ಎರಡು ಕಲಮುಗಳು ಸಲಹೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಬಹುದು. ಇದು ಆಯಾ ಕೇಸಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ನಿಯಮಿಸುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಗೊಳಿಸಲೆಂದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಎಂದಿನಂತೆ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅಂತಿಮ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ, ಅದರ ತೀರ್ಮಾನ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮನವಿ, ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸರ್, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರುವೆ. ಸರಕಾರ ಈಗಲೂ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದು. ಕಾರಣ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಂತೆ ನಾನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊಡಗು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮಸೂದೆ 1958

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು):- ಸರ್, ನಾನು ಕೊಡಗು, ಕಟ್ಟಡಗಳ (ಬಾಡಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ) ಮುಂದುವರಿಕೆ ಮಸೂದೆ 1958ನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ವಿಧಾನಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರವು 1951ರಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮೂಲ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿತು; ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು. ಏಕೀಕರಣ ನಂತರ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಕಾನೂನು 15 ಮಾರ್ಚ್, 1958 ರಂದು ಸಮಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಲು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮಸೂದೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನವರಿ 1959ರವರೆಗೆ ಕಾನೂನು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಎ.ಎನ್. ರಾಮರಾವ್ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ): ಸರ್, ಸಚಿವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆ ತಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಚಿಕ್ಕ ನಗರಗಳ ಕೊಡಗು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ನಿವಾಸಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆ ತೀವ್ರವಿರುವಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿರಿ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಚರ್ಚೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ ರಾಮರಾವ್ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ. ಅವರು ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬಗೆಗೆ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿವಾಸಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಬಗೆಯ ಕಾನೂನಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವೆ. 1ನೇ ಜನವರಿ, 1959ರವರೆಗೆ ಕಾನೂನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏಕರೂಪದ ಕಾನೂನು ತರಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆ.

ಮೈಸೂರು ಭೂದಾಖಲೆಗಳ ಹಕ್ಕು ಮಸೂದೆ 1958

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು): ಸರ್, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೈಸೂರು ಭೂದಾಖಲೆಗಳ ಹಕ್ಕು ಮಸೂದೆ 1958ನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಗಳು: ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಭಾಗಗಳು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಈಗ ಐದು ತೆರನಾದ ಭೂದಾಖಲೆ ಪದ್ಧತಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ನಿಯಮಗಳ ಮೇರೆಗೆ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂ ಒಡೆಯರ ಹೆಸರು ದಾಖಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಅಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಹೊರತಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹೆಸರು ದಾಖಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಹಕ್ಕುದಾರರ, ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ದಾಖಲಾತಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೆ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾದರಿ ಅನುಸರಿಸಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿ ಹಿಂದಿನ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಹಕ್ಕುಪತ್ರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂ ಒಡೆಯರ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಇತರ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿದವರ ಹೆಸರು ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಾಖಲೆಗಳ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಅಗತ್ಯದ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ನೀಡಲು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ ಭೂದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಭೂದಾಖಲೆಯನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತೆರನಾದ ಭೂದಾಖಲೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಸರ್, ಮಸೂದೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬಾಂಬೆ, ಮೈಸೂರು ಹಕ್ಕುದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಭೂದಾಖಲೆ, ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿಡುವ ನಿಬಂಧನೆಯಿದೆ. ಭೂ ಒಡೆಯರ, ಸಾಗುವಳಿದಾರರ, ಇತರ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುದಾರರ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ತಿ, ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲದರ ವಿವರವೂ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭೂ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ದಾಖಲೆ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುದಾರರ ವಿವರಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದಾಖಲೆಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಹಕ್ಕುದಾರರ ಬಗೆಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದ, ತಕರಾರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ದಾಖಲೆ ಕಡತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಕ್ಕುದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ತಂಟೆ-ತಕರಾರುಗಳಿದ್ದರೆ, ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ತಕ್ಕ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ವಿಚಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ದಾಖಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ತೀರ್ಮಾನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪುರಾವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ಆ ಬಗೆಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆದರೆ ಈ ಪುರಾವೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂ ದಾಖಲೆ, ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ದಾಖಲೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಇಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಯ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪುರಾವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೂದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಡಲು, ಏಕರೂಪವಾಗಿಡಲು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುವೆ.

ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ): ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಈ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ವಿಲೇಜ ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ತಪ್ಪಿದರೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ದಂಡ ಹಾಕುವ ನಿಯಮ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಅದು ಲೆಕ್ಕವಲ್ಲ, ಅದು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನೀಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ, ಆ ರೀತಿ ಆ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ: ಸ್ವಾಮಿ ಆಯಿತು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದೇಶ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಬಡವನಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಕಾನೂನಾಗಿ ಉಳಿಯಬಾರದು.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಸರ್, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಹಮತ ಸೂಚಿಸಿವೆ. ಅವರು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರ ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಹಕ್ಕುಪತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೋಷಗಳು ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬಾಕಿಯಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ 300 ಹೊಸ ಸರ್ವೆಯರ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಕೊನೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ದಾಖಲಾತಿ ಕಡತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ, ದಾಖಲೆ ಇಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು.

(28, ಮಾರ್ಚ್ 1958ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ (ಗಮನ ಸೆಳೆವ ಸೂಚನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ)

ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ: (ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ) ಸರ್, ಸರಕಾರ ಈ ಕುರಿತು ಗಮನಿಸುವುದೆ—

ಅ) ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಂದಿನಿಂದ, ಅದರ ನ್ಯಾಯಕಕ್ಷೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆ ಅಪೀಲುಗಳು ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೋ?

ಎ) ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವೆ?

ಕ) ಇದರಿಂದ ಕಕ್ಷೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ ಸರಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆಯೋ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ - ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು

ಅ+ಬ) ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗಳ ನ್ಯಾಯ ಕಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಎದುರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ತೆರನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ತಲೆದೋರಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮಂಡಳಿ ಸೆ.4 (1), ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಕಾನೂನು 1955ರ ಮೇರೆಗೆ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ, ಇತರ ಕಂದಾಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ವು ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮನವಿಗಳ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಅಭಿಮತ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ರಚನೆಯ ನಂತರ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಪಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಂದಾಯ ಮಂಡಳಿ ಮುಂದಿರುವ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕ) ನ್ಯಾಯಕಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನಿಸಿ 18 ಏಪ್ರಿಲ್, 1958ರಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಇಂತಹ ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದು, ಅದರ ಮೇರೆಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಆ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೀಗಿದೆ -

"ಮೈಸೂರು ಕಂದಾಯ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಉಪ-ನಿಬಂಧನೆ (4) ಸೆ.4ರ 1957ರ ಕಾನೂನು ಮೇರೆಗೆ ನೀಡಲಾದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಮೇರೆಗೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಈ ಮೂಲಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಗೆ ಗೊಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಾನೂನು 1950ರ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಅಧಿಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ, ಸೂಚನೆ, ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು"

ಸರ್ಕಾರ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್, ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನ್ಯಾಯ ಕಕ್ಷೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಡಿ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ: ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಯಾವಾಗ?

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ: ಅದು ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನಮತವಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಬಂದಿತು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿಗದಿ ಕೇರಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರು. ಯಾವ ಕೇಸುಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯ ಬಯಸಿದ ವಿಚಾರವಿದು. ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ದೇಶ ನೀಡಿದೆ.

(1, ಮೇ, 1958ರ ಕಲಾಪದಿಂದ)

ಭಾಗ-೨

ಗಣ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ
ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ದಿವ್ಯ ಜೀವವೊಂದು ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ

- ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ

ಸುಮಾರು ಕಾಲುಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ ಮಲ್ಲನಗೌಡರದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಜೀವ. ಅವರು ಸುಖದ ಜೀವನವನ್ನೇ ಬಯಸಿದ್ದರೆ ಅವರೊಬ್ಬ ಯಶಸ್ವಿ ವಕೀಲರಾಗಿಯೋ, ಹಿರಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿಯೋ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ದೇಶ ಸೇವೆಯ ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಸೋಪಾನಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಹಿಂದಿನ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರದು ಅಗ್ರಪಾತ್ರ. ಚಳುವಳಿಯೊಡನೆ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲೆಂದೇ ಅವರು ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಸ್ವತಃ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಬಹಳ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬುನಾದಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ತಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರಲಿ. ಬಿಡಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅವರ ಚಿಂತೆಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರೂ ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದತ್ತ ತಿರುಗಿದ್ದರು. ಬಸವೇಶ್ವರರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಂದೇಶಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಚಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಆಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ವೇಷಭೂಷಿತ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಚಿತ್ರ, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಬಸವೇಶ್ವರರ ನಿಜವಾದ ಚಿತ್ರವು ಒಬ್ಬ ನಿಜವಾದ ಅನುಭಾವಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದೂ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡನಾಡು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದ ದಿವ್ಯ ಜೀವವೊಂದು ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ.

(12.10.1977ರ ಸಂಪಾದಕೀಯದಿಂದ)

ದಕ್ಷ-ನಿರಾಡಂಬರ ಮಂತ್ರಿ

- ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಿಂದ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರೊಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಬಿ.ಡಿ ಜತ್ತಿ, ಕೆ.ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ ಇವರು ಉಪಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸಕರಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು ಸಂಪುಟ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿರುವುದು ಅಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಿತು. ಸದಸ್ಯರಾದ ಹಲವಾರು ಜನರಿಗೆ ತಾವೂ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸೆ.

ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನೇ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಾಸಕನೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಈ ಶಾಸಕರು ಅವರೆದುರು ಬಾಯಿ ಬಿಡಲು ಹೆವಣುತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು, ಕೇಳಬಾರದಂತೆ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಕೇಳಿದರು ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರಿಂದ ಏನು ಬರುವುದೋ ಎಂದು ಅವರು ನೆಲ. ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮೊರಾರ್ಜಿ ಅವರಿಗೆ ನಿಷ್ಕುರಪಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. "ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಆಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದವರು ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ". ಈ ಮಾತಿಗೆ ಎದುರು ಹೇಳುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ, ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋದ ಯಾರೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೋದದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರು ಮರಳಿ ಬಂದರು.

ಕೆಲ ಕೆಲವರು ಕೋಳಿ ಗೂಡಿನಂತಹ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾದರೂ ತಮ್ಮ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಯಂತಹ ಭವ್ಯ ಮನೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹ ತೊಟ್ಟು ತಮಗೋಸುಗ ಸರಕಾರವು ದೂಡ್ಡ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಹಣವೆಂದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತೀರ್ಥವೆಂದು ಅವರು ಬಗೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನೋ ದಾಡ್ಡು ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಯೆಂದು, ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಮೋಜು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮಂತ್ರಿ ಆದವನು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವನೋ, ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವನೋ ಎನ್ನುವುದು ನೋಡಿ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಯ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಂತ್ರಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಭಾರೀ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಡಂಬರ ಇಲ್ಲದ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ಮನುಷ್ಯ. ಆದರೆ ದಕ್ಷ. ನಿರಾಡಂಬರದ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಮೊರಾರ್ಜಿ ಮೆಚ್ಚಿದರು..

ಅಂತಹ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಮೆಚ್ಚಿದ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರು. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅವರು ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ದಕ್ಷತೆಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಅವರು ತಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ರೇಸ್ ಕೋರ್ಸ್ ರೋಡಿನ ಭವ್ಯ ಬಂಗ್ಲೆಯ ಹಿಂದಿನ ಔಟ್ ಹೌಸೇ ತಮಗೆ ಸಾಕೆಂದರು.

(ಕೃಪೆ - ಪಾ.ಪು. ಪ್ರಪಂಚ, ಸಂಪುಟ 3 ಮತ್ತು 4)

ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಶಿ

ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ವೀರಶೈವ ಮತದ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲೂ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು.

ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಕಾಗದವು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ಕಾಗದದ ವಿಷಯವು ಶಿವನ ಆಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗೆಗೆ ಇತ್ತು. ನಾನು ಬರೆದ "ಶಿವರಹಸ್ಯ" (1939) ಓದಿ, ತಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಈ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರಿದ್ದರು. ನಾನು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಕೂಡಲೆ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಿವೃತ್ತ ಎಂಜಿನಿಯರ ಶ್ರೀ ಹುಕ್ಕೇರಿಯವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತು, ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ, ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಶಿವನ ಆಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವ ಮತದ ಬಗೆಗೆ, ಇದ್ದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಥಾಭಿಮಾನ ಸೂಚಕವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ನನ್ನ ನಿಷ್ಕರ್ಷಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲನಗೌಡರಿಗೆ ನನ್ನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಗದ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದೆನು.

ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ಮತಪಂಥದ ಅತ್ಯಂತಿಕ ಅಭಿಮಾನ, ಆವೇಶ ಉಂಟಾದಾಗ, ಅವರು ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ವಂಚಿತರಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು, ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು

ಹೇಳಿದೆ : ನೀವು ವೀರಶೈವದಲ್ಲಿ ಶೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೂ ಮೂನವ ಧರ್ಮ-
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀವು
ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಕೇಳಿದ್ದರು.
ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.
ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಆ ಬಳಿಕ 15-20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ
ಕೊನೆಯ ಉಳಿರನ್ನೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ, ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಿಸಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಧುರೀಣ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ
(ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು)

ಗಾಂಧೀಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಡುವ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂದು ರಾಜಕಾರಣಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಧುರೀಣನಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೇತಾರನಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಂಗಮವಾಗಿದ್ದ ಟಿಳಕ, ರಾಜಾಜಿ, ಮುನಷಿ ಮೊದಲಾದವರು ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕಾರಣಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಕೂಡ ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎನಿಸಿದ್ದರು. ರಾಜಕಾರಣವು ಒಂದು ದಂಧೆ-ದುಷ್ಟದಂಧೆ-ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳೆದಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ.ಜಿ. ಖೇರ, ಮರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದುದು, ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಘನತೆ, ಅರ್ಹತೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಭಾರತವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಕ್ಷೇತ್ರದ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅವರು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆ ತುಂಬ ದೊಡ್ಡದು. ಈ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಳಿಕ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಾಖೆಯಾದ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆದವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಕೀಲರಾಗಿಯೂ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಕಪಟಾಳ ಕೃಷ್ಣರಾಯ, ಹುಲ್ಲೂರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಜೋಯಿಸ ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ದೇಶೀ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮೂಲಕ ಸತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಅದರತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೀನಬೆಟ್ಟರ, ಎ.ರಘು, ಕಾಳಾಮುಖಿ ಶೈವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಸುರಾಶಿ ಭಾಷೆಯ ಇತರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ತುಂಬ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿವೆ. ಅವರು ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ, ವಕೀಲರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಕೃತಿಗಳು

ಅ) ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಬರಹಗಳು

1. ಬಸವೇಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸಬೆಳಕು (1966)
2. ಲಾಕುಳಶೈವ (ಲಕುಲೀಶ ಪಾಶುಪತ) ಅಥವಾ ಕಾಳಾಮುಖಿ ಶೈವಪಂಥದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ (1972)
3. ವೀರಶೈವ (ಲಿಂಗಾಯತ) ಲೇಖಸಂಗ್ರಹ (ಮರಾಠಿ-1972)
4. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ ವೀರಭದ್ರ ದೇವರು ದಕ್ಷಯಜ್ಞ ಸಂಹಾರಕ ವೀರಭದ್ರನಲ್ಲ (1975)
5. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಾಮೃತ (ಮರಾಠಿ-1982)
6. ನನ್ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ (ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ)

ಬಿ. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಇತರ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳು

1. ಶೀಲಾವಿಶ್ವಂಭರ ಅರ್ಧಾತ್ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ - ಬ್ರಹ್ಮದಾಸ ಕವಿ (ಮರಾಠಿ ಕಾವ್ಯ - 1964)
2. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವೇಶ್ವರ - ಕುಮಾರ ಕೋಶಾವಳಿ (ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ - 1966)
3. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಚರಿತ್ರೆ - ಶ್ರೀಕಾಂತ ಅರಳಿ (ಮರಾಠಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ - 1966)
4. ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖರಮಣಿ - ಮರಾಠಿ ಅನು : ಶ್ರೀಕಾಂತ ಅರಳಿ (ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ ತತ್ವಗ್ರಂಥ - 1975)
5. ಮಹಾಶಿವಶರಣ ಕಕ್ಕಯ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ಶಿ.ಬಾ. ಸಂಕನವಾಡಿ (ಮರಾಠಿ ಚರಿತ್ರೆ - 1975)

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಗಳು

- 1901 ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಜನನ
- 1914 ಸೌ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ
- 1918 ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಫ್ಲೇಗ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿ
- 1922 ಪೂನಾ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ
- 1924 ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪೂರ್ಣ
- 1924 ಹುಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿ ಆರಂಭ
- 1926 ಇಂಡಿಯನ್ ಟೆರಿಟೋರಿಯಲ್ ಆರ್ಮಿ ತರಬೇತಿ
- 1930 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ, ಜೈಲುವಾಸ
- 1933 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ, ಹಿಂಡಲಗಾ ಜೈಲುವಾಸ
- 1936 ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ, ಸಂಸತ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ
- 1942 ಚಲೇಜಾವ್ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ, ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಮನೆವಾಸ
- 1946 ಮುಂಬಯಿ ವಿಧಾನಸಭೆಗಾಗಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಿ.ಜಿ. ಖೇರ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರಾದುದು
- 1947 ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆ
- 1950 ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮರು ಆಯ್ಕೆ, ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರಾದುದು
- 1954 ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೀರಶೈವ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ : ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದುದು.
- 1955 ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ "ವೀರಶೈವ" ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ
- 1956 ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು

- 1958 ಅನಾರೋಗ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ
- 1966 ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟನೆ
- 1967 ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ "ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದ" ಮಾಸಿಕದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು
- 1972 "ಲಾಕುಳಶೈವ (ಲಕುಲೀಶ ಪಾಶುಪತ) ಅಥವಾ ಕಾಳಾಮುಖಿ ಶೈವ ಪಂಥದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ

ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

- 1975 "ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ ವೀರಭದ್ರ ದೇವರು ದಕ್ಷಯಜ್ಞ ಸಂಹಾರಕ ವೀರಭದ್ರನಲ್ಲ"
- 1976 ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಅದ್ವಾರಿ ಅಮೃತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭ; ಮತ್ತು ಸನ್ಮಾನ
- 1977 ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದುದು
- 1982 ಮರಾಠಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ "ಧರ್ಮಾಮೃತ" ಮರಣೋತ್ತರ ಪ್ರಕಟ
- 2002 ಸಂಕೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಆದ್ವಾರಿ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಪುಟದ ಪ್ರಕಟನೆ.

ಗ್ರಂಥಮಣಿ

1. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ - (ಲೇ) ಆರ್.ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ / ಡಿ.ಎನ್. ಹುಕ್ಕೇರಿ
ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ತೋಟದಾರ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಮಠ ಗದಗ ; 1981
2. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು - (ಸಂ) ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ
ಬಸಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಅಮ್ಮಿನಬಾವಿ ; 2002
3. ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೇಖನಗಳು.
- (ಸಂ) ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ
ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ - ಸಂಕೇಶ್ವರ 2002
4. ಸಾರ್ಥಕ (ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಂಚಿಕೆ)
ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ - ಸಂಕೇಶ್ವರ 2002
5. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಕಲಾಪಗಳ ವರದಿ
- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಚಿವಾಲಯ ಮುಂಬೈ 1938-1956
6. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳಿ ಕಲಾಪಗಳ ವರದಿ
- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು 1956-1958

ಭಾಗ-೪

ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರವರ
ಸಂಪೂರ್ಣ
ಭಾವಚಿತ್ರ

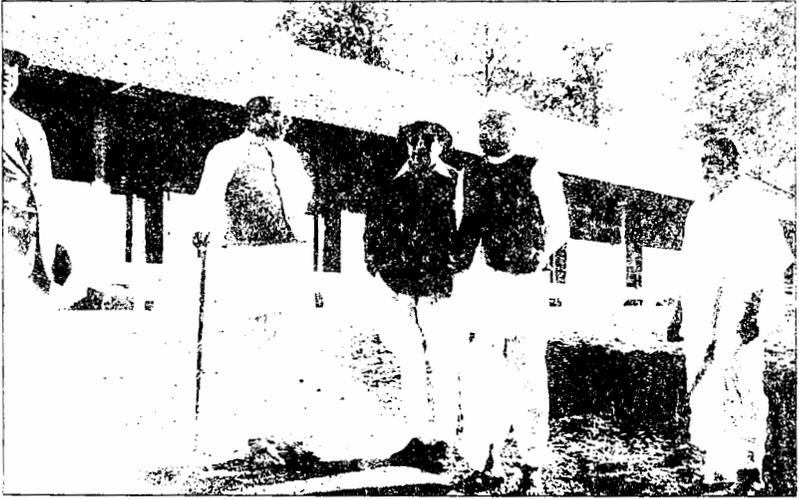
ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗಳು ಸುಶೀಲಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

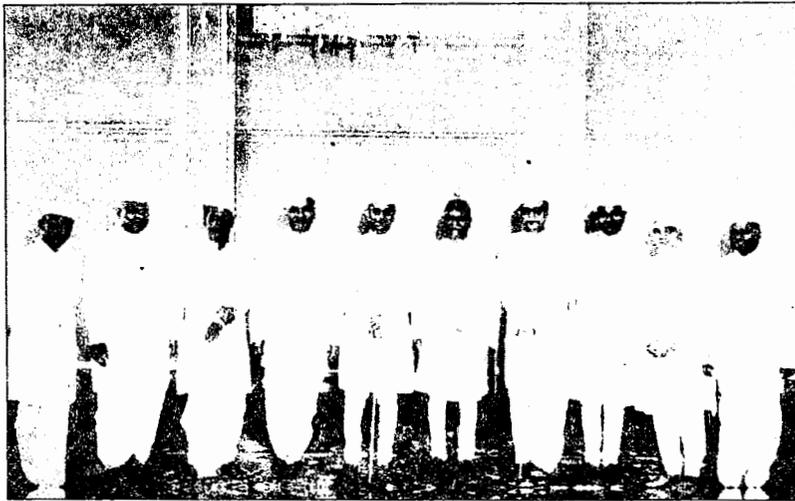
ಧಾರಾವಾಡದ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ
ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್
ಅವರೊಂದಿಗೆ
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಅಪರ
ಕುಟುಂಬವರ್ಗದ
ಅಪರೂಪದ ಭಾವಚಿತ್ರ

ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಜೆ. ಖೇರ ಅವರೊಂದಿಗೆ
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರ ಮಾತುಕತೆ

ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೀ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಪಂತ್ರಿ ಪುಂಡಳ ಎರಡನೆಯವರು
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ
ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಕಾರಕೂಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅಂಬಲಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

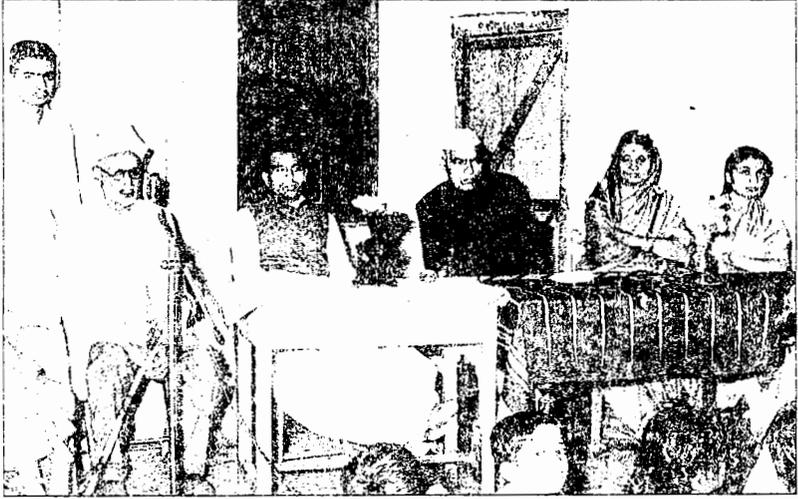
ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರವಾಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹಳಿಕೇರಿ ಗುದ್ದಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಚ್. ಕಟ್ಟಿಮನಿ ಹಾಗೂ ಇತರರೊಡನೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು

ಮುಂಬಯಿಯ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅಂಬಲಿ, ಶ್ರೀ ಆರ್.ಆರ್. ದಿವಾಕರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಅವರು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಕಾರ ಕೂಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅಂಬಲಿ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಅವರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಂಗೀತ ಶಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೊಂದಿಗೆ
ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಯವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಸೊಸೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು.
ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಅವರು.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟು ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕೆ

ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು	ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು	ದರ
1.	ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ	ಪ್ರೊ ಎನ್.ಬಿ. ಪಂಗಣ್ಣಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರರು	20-00
2.	ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ	ಡಾ ಸಂದೀಪ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	15-00
3.	ಶಾಂತವೇಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡ	ಪ್ರೊ ಎನ್.ಬಿ. ಪಂಗಣ್ಣಯ್ಯ	15-00
4.	ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ	ಡಾ ಪಿ. ಜೀವನ್ ಕುಮಾರ್	20-00
5.	ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್	ಡಾ ಎಸ್.ಹೆಚ್. ಕವಂಟಿ ಹಾಗೂ ಇತರರು	20-00
6.	ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ	ಡಾ ಎಸ್.ಹೆಚ್. ಕವಂಟಿ ಹಾಗೂ ಇತರರು	15-00
7.	ಜಿ.ಪಿ. ದಳ್ಳಿಕೇರಿ	ಡಾ. ಆರ್.ಎಂ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್	15-00
8.	ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ	ಪ್ರೊ ಎಸ್.ಬಿ. ಪಂಗಣ್ಣಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರರು	15-00
9.	ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು	ಬಿ.ಎಸ್. ಸದಾನಂದ	15-00
10.	ಕೆ.ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂ	ಡಾ. ವಿಘ್ನೇಶ್ ಎನ್. ಭಟ್	15-00
11.	ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ	ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣಾ ಮೂರ್ತಿ	15-00
12.	ಟಿ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ	ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣಾ ಮೂರ್ತಿ	20-00
13.	ಜಗಳೂರು ಇಮಾಂ	ಬಿ.ಎಸ್. ಸದಾನಂದ	15-00

14.	ಕೆ.ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿ	ಡಾ. ಸಂಧ್ಯಾರೆಡ್ಡಿ	20-00
15.	ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ	ಎಂ.ಕೆ. ಭಂಡಿ	20-00
16.	ಹೆಚ್.ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ	ಪ್ರೊ ಬಿ.ಎನ್. ಚಂದ್ರಯ್ಯ	20-00
17.	ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ	ನಂಜಯ್ಯ ಹೊಂಗನೂರ್	20-00
18.	ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ	ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್	15-00
19.	ಜೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ	ಡಾ. ಹೆಚ್.ಎಂ.ಪಂಚಾಕ್ಷರಯ್ಯ	15-00
20.	ಗಂಗಾಧರ್ ನಮೋಶಿ	ಜಾ. ಕವಂತೆ ಹಾಗೂ ಇತರರು	15-00
21.	ಬಿ.ಡಿ. ಜತ್ತಿ	ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಲಾರ ಕುಲಕರ್ಣಿ	15-00
22.	ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್	ಈಶ್ವರ ವೈಕೋಟ	20-00
23.	ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್	ಎಂ.ಕೆ. ಭಂಡಿ	15-00
24.	ಆರ್.ಜೆ. ಸೇತ್	ಹೆಚ್.ಕೆ. ಬಾಲಸೂರಿ	15-00
25.	ಸಿ.ಎಂ. ಅರ್ಜುನಂ	ಹೆಚ್.ಕೆ. ಬಾಲಸೂರಿ	15-00
26.	ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೀಲ್	ಶೇಷಚಂದ್ರಿಕ	30-00
27.	ಬಿ.ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ	15-00
28.	ಬಿ.ಆರ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಎಲ್.ಎಸ್. ಮುಕುಂದರಾವ್	20-00
29.	ಎಸ್.ಡಿ. ಗಾಂಧಕರ್	ಮೋಹನ್ ವರ್ಣೇಕರ್	20-00
30.	ಎಂ.ಪಿ.ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಪಾರೋಗಚ್ಚ ಉಷಾ ರಮೇಶ್ ನಾಯಕ್	20-00
31.	ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ	ಕೂಡ್ಲಿಗರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	20-00
32.	ಕಾಗೋಡು ಚಳವಳಿ	ಕೂಡ್ಲಿಗರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	5-00
33.	ಕೆ.ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ	ಬಂಗದೀಶ ಕೊಪ್ಪ	20-00
34.	ಟಿ.ಎನ್. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ	ಕೆ.ಜೆ. ಸುರೇಶ್	25-00
35.	ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠ	ಮನು ಎ.ಎ.ಎಸ್.	20-00

36.	ಎಸ್.ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಡಾ. ಟಿ.ಸಿ. ಪೂರ್ಣಿಮ	20-00
37.	ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್‌ಸಾಬ್	ಮನು ಬಳಿಗಾರ್	30-00
38.	ಪಿ.ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ	ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	30-00
39.	ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್	ಸಂಜಯ್ ದೊರೆ	20-00
40.	ಎಂ.ಎಸ್.ಕೃಷ್ಣನ್	ಹೆಚ್.ಕೆ. ಬಾಲಸೂರಿ	20-00
41.	ಎಂ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ	ಜೆ.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್	15-00
42.	ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್	ಎಲ್.ಎನ್. ಮುಕುಂದರಾಜ್	20-00
43.	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ	ಶೂದ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್	20-00
44.	ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ	ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾವ್	20-00
45.	ಎಸ್.ಎಂ. ಯಾಹ್ಯಾ	ಬಿ.ಎಂ. ಹನೀಫ್	20-00
46.	ಬಾಪುಗೌಡ ದರ್ಶನಾಪುರ	ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	20-00
47.	ಡಾ ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ	ಪ್ರೊ ಗಂಗಾಧರ ಮೂರ್ತಿ	20-00
48.	ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಾಮಕರಣ	ಡಾ. ಸಿ.ಆರ್. ಗೋವಿಂದರಾಜ್	15-00
49.	ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಚಳುವಳಿ- ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ಸಂಪುಟ-1	ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್	15-00
50.	ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಚಳುವಳಿ- ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ಸಂಪುಟ-2	ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್	25-00
51.	ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಚಳುವಳಿ- ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ಸಂಪುಟ-3	ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್	25-00
52.	ಬಿ.ಎಂ. ಹೊರಕೇಂದ್ರಿ	ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ	20-00
53.	ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ತಾಳ್ಯ	20-00

54. ಕೇಶವರಾವ ನಿಟ್ಟೂರಕರ್	ಡಾ. ಜಿ.ಬಿ. ವಿಸಾಜಿ	20-00
55. ಸರದಾರ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ	ಡಾ. ಬಿ.ವಿ. ಮಲ್ಲಾಪುರ	20-00
56. ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ	ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬೆಟಗೇರಿ	20-00
57. ಕೊಲೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ	ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಡಾ. ದೇ.ಮಾ. ಪಾಟೀಲ	20-00
58. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಘಾಳಪ್ಪ ಜಮಾಧಾರ	ಡಾ. ನಾಗಬಾಯಿ ಬಿ.ಬುಳ್ಳಾ	20-00
59. ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ	ಪ್ರೊ ಶಿವರಾಜ ಪಾಟೀಲ	20-00
60. ಬಿ. ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ್	ಗಂಧರ್ವ ಸೇನಾ	20-00
61. ಶಂಕರಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಟೀಲ	ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶಿವಪ್ಪ ಲಠೆ	20-00

ಭಾಷಾಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು	ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು	ದರ
1.	ಡಾ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	20-00
2.	ಡಾ ರಾಂ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	15-00
3.	ವಿ.ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್	ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು	20-00
4.	ಡಾ ಶ್ಯಾಂಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	20-00
5.	ಶೇಕ್ ಮಹಮದ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	15-00
6.	ಡಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್	ಆರ್.ಕೆ. ಹುಡುಗಿ	20-00
7.	ಭೂಪೇಶ್ ಗುಪ್ತ	ಆರ್.ಕೆ. ಹುಡುಗಿ	20-00
8.	ಅನಂತಶಯನಂ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	15-00
9.	ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಮೃತ್‌ಕೌರ್	ಕೆ.ಹೆಚ್. ಸಾವಿತ್ರಿ	20-00
10.	ಡಾ ಚಿಂತಾಮನ್ ಡಿ. ದೇಶಮುಖ್	ಬೇಲೂರು ಸುದರ್ಶನ್	20-00
11.	ಪನಂಪಿಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಮೆನನ್	ಭಾಷಾಂತರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ	15-00
12.	ಜೈ ಸುಖಲಾಲ್ ಹಾಥಿ	ಎಸ್. ಸುಮಿತ್ರ	15-00
13.	ಎಸ್.ಎಂ. ಜೋಷಿ	ಕೆ.ಹೆಚ್. ಸಾವಿತ್ರಿ	15-00
14.	ಡಾ ಲಂಕಾ ಸುಂದರಂ	ಜವರಯ್ಯ	15-00

